

Un anotimp fără nume

de
Sorana
Coroamă-
Stanca

PERSONAJELE

PAULA I — 16 ani

PAULA II — fiica celei dintii

PAULA III — fiica celei de-a doua

TONI

SANDU

HERMETIC

CORINA

SAMUILA

MIHAI

VOCEA RAVECĂI

**Acțiunea se petrece în două epoci diferite :
anii 1944 și 1983**

SANDU : De ce-ți inchipui că trebuie să stai deoparte ?

PAULA II : E prea multă lume. Nu sint veselă, le-aș strica tuturor cheful.

SANDU : Nu te cunoaște nimeni. Nu te observă nimeni. Nimeni n-are grija nimănui. În patru labe și urlînd ca un ciine la lună de-am sta, nu s-ar mira nimeni. Nici nu ne-ar auzi. E bine.

PAULA II : Puțin înfricoșător.

SANDU : Nu, dragul meu dric clasa întâia.

PAULA II : Te dezamăgesc mereu.

SANDU (apărîndu-se cu gesturi largi) :
Inexact. Uneori pînă și meteorologii

prevăd corect timpul probabil. *(Ride.)*

Ești nemaipomenit de frumoasă !

PAULA II : Și tu, băut. Puțin.

SANDU (cîntă) : Să bem — tra — la — la — tra — la — la — la — la — la... *(Valsază cu Paula, continuînd să cînte.)*
Ca — re-s — cu — vînte — le — dra — gă — nu — le-am știut — nici — cînd — hai — rîzi — din — cînd — în — cînd...

PAULA II (se poticnește, se desprinde) :
Sînt bătrînă. Împlinesc...

SANDU : O minciună, la doamna ! Vi-ne-e-e-e !

PAULA II : Nebunule ! Nu te-am mințit niciodată.

SANDU : Dumnezeu!e, dar ce sint eu ?
Nu sint bărbat ? Tu nu ești femeie ?
De ce nu mă minți, Dalila ? Sedu-mă !
Îmbrobodește-mă ! Chelește-mă ! Strivește-mă ! Ucide-mă !

PAULA II (*scurt*) : Ești stupid. Termină.
SANDU : Dar ce-am spus ? Ce-am spus ?
Am condus toată noaptea, ne-am plimbat puțin, ne-am iubit puțin, am băut prea puțin... Mă simt nemaipomenit de bine, nici cea mai vagă oboseală, doar tu te clătini ușor, ușurel. Te estompezi, Paula. (*Strigă.*) Nu vreau să te pierd ! (*Apoi ride.*) Perfect. Rămînem pe loc. Ne sta-bi-li-zăm. (*Ride.*) În noaptea asta n-o să conduc, bem de-adevăratarea, dansăm, facem de-adevăratarea dragoste. (*Paula II se îndepărtează.*) Voi ai să plecăm, acum, imediat ? Da ? Asta voi ai ? (*Paula II se oprește.*) Nu te simți bine ? Chiar nu te simți ? Atunci la ce-am mai venit ? La ce ? (*Paula II se întoarce.*) Ești frumoasă. Ți-am mai spus.

PAULA II : Da.

SANDU : Nu-mi pasă ce vîrstă ai, ce Dumnezeu, nu pricepi că nu-mi pasă ?

PAULA II : Bun. Și acum, ce facem ?

SANDU : Ce fac toți ceilalți. Muntele e plin de lumini, de șoapte, de chemări, de urlete. Umbrele se preling, se înălțuiesc. Copaci încrucișați, arbori uriași, arbori demenți. (*Ride.*) Cum ai spus că se numește ?

PAULA II : Ce ?

SANDU : Muntele Găina ăsta.

PAULA II (*zîmbește*) : Tu ești șoferul.
Nu știi unde m-ai adus ?

SANDU : Absolut deloc. Am executat un ordin. M-am luat după Steaua polară. La ordinele dumneavoastră, doamnă ! Tot spre nord, spre nord ?

PAULA II : Ne-am oprit.

SANDU : Cațără-te pe umerii mei. Ce se vede-n zare ?

PAULA II : O culme.

SANDU : Just. N-am urcat suficient. Poate sus, sus de tot ne-ar fi lipsit aerul. Nu sîntem prea bine echipați, draga mea. Ție începe să-ți lipsească antrenamentul, mie, forța. Momentan îmi lipsește.

PAULA II : Îți tremură mîinile.

SANDU : Se observă ? Cum știi tu să strici o atmosferă creată... Am stat crispat la volan... (*Enervîndu-se.*) Ancheta asta stupidă ! De ce am operat, de ce n-am operat, de ce-am folosit o tehnică atît de... sau nu atît de... de ce... de ce...

PAULA II (*oprindu-l brusc*) : Sandule, s-a terminat, s-a terminat.

SANDU : Bineînțeles că s-a terminat. Băiatul a rămas infirm pe viață.

PAULA II : Nu din vina ta. Ai făcut tot ce-a fost cu putință, și chiar mai mult

decît atît. Nimeni nu s-a indoit de competența și de corectitudinea ta.

SANDU : Mi-a tremurat mina. Concluzia : eram amețit.

PAULA II (*revoltată*) : Nu-i adevărat !

SANDU (*amar*) : Așa s-a afirmat, cel puțin.

PAULA II : Cine a afirmat ? Cine ? Spune-mi tu : cine ? Știi bine că asta a fost o infamie și că din toată povestea nu s-a ales nimic.

SANDU : Nici măcar un vot de blam pentru sora care m-a calomniat. Nu mai lucrează la etajul meu, cam atît s-a ales. (*Răbufnit.*) Simt un vag început de lehamite. Ne întoarcem ? (*Nu se știe prea bine de unde apare Paula I. Sandu nu pare s-o vadă. Paula II, care făcuse o mișcare, se oprește fulgerată.*)

PAULA II (*după o pauză*) : Abia am sosit. Așază-te pe iarbă. Să tăcem. Să ascultăm.

SANDU (*rizind, sau mai bine zis încercînd să ridă*) : Ce ? Zbirniitori, pocnitori, chiote, tarafuri, mititei, bere, perinița... și... (*Ridică un deget.*)

PAULA II (*destul de mirată*) : Ce-i asta ?

SANDU : Love story ! De cîte decenii se tot iubesc ăștia doi ? S-au demodat de mult ! Iubirea nu se mai poartă, doamnă !

PAULA II : Îi vezi pe puștii aceia ? (*Arată oarecum nesigură în direcția Paulei I, totuși dincolo de ea.*)

SANDU : Bineînțeles că-i văd. Se fugăresc, se încaieră, se sărută. Foarte înțelept, tineretul. Noi vorbim.

PAULA II : Fiecare își amintește în felul lui.

SANDU : Ce să-și amintească ? Nu au încă amintiri, fericirii !

PAULA II : Încercam să te fac să înțelegi. E o zi specială, ziua de astăzi. O zi a vieții. A triumfului vieții asupra morții. De aceea ne aflăm cu toții aici, astăzi.

SANDU : Păi, atunci... (*O sărută. Ea se desprinde cam smucit, o caută repede cu privirea pe Paula I, care însă nu se mai vede. El, mirat.*) Ce s-a întimplat ?

PAULA II : Nimic. (*Îi mîngîie fața, îi atinge vag părul cu buzele.*)

SANDU : Mă înnebunește duioșia, îngăduința ta. Ești cu mine, ba chiar m-ai obligat să venim încoace, ca să găsești, ce ? În nici un caz pe mine. Ce-ți închipuiai că vei găsi aici, Paula ? Amintiri ?

PAULA II : Ce prostie !

SANDU : Mințiți, stîmată doamnă !

PAULA II : Nu este vorba despre o amintire a mea, sau nu doar a mea...

(*Dar el n-o ascultă.*)

- SANDU : Fiindcă dacă nu mi-ai spus, nu pricep ce rost a avut călătoria asta. Eu o interpretasem drept un pelerinaj de adio.
- PAULA II : Pelerinaj ?
- SANDU : Burlacii, în preajma nunții, trag, concret, un chef de pomină. Femeile își iau, romantic, adio.
- PAULA II : De la ce ?
- SANDU (*umil deodată*) : Nu știu. (*Pare un puști nenorocit, mult mai tânăr decît este în realitate.*) Hai, confruntă-mă odată ! *Confruntă-mă* cu amintirile tale, cu regretele, cu suspinele, cu neîmplinirile. Sau poate cu Împlinirea cea mare ! Mai știu eu... *Confruntă-mă*, să terminăm și cu asta.
- PAULA II : În timpul războiului, s-au dat aici lupte deosebit de grele. Jos, în vale... și pe toate clinele munților din jur. De aceea, serbările de azi. Vreau să spun, în amintirea victoriei. Ca să nu uităm, înțelegi ?
- SANDU : Da, și ? Pe vremea aceea, tu nu existai.
- PAULA II : M-am născut cîteva luni mai târziu. Într-un fel, războiul, mie, mi-a fost contemporan.
- SANDU : Bun. Iar eu sînt contemporan miraculoasei clipe de față. Nu mă trezi din amorțeala aceasta dulce. Îmi scutur coama, redevin bărbat, adică leu, adică porc. (*Paula II zîmbește.*) Hai, rizi, rizi odată ! Tu știi să rizi cum nu știe nimeni. De ce nu pot astăzi să te fac să rizi ?
- PAULA II (*sicîită*) : Mă observi... mă observi... Paula care ride în hohote e o invenție a ta.
- SANDU : Deloc, stimată doamnă. De aceea mă și căsătoresc cu tine. A, nu știi ? Da. În dimineața în care ne întorcem acasă. Ca să ridem de afurisitele de feste pe care ni le joacă viața. Mă las de chirurgie, mă las de băutură, devin un soț model și pașnic.
- PAULA II (*cu oarecare atenție*) : Vorbești serios ?
- SANDU : Închipuie-ți ! Am relații, acționează rapid. Iar noi ne-am făcut analizele. Nu admit să-mi fac analize degeaba. (*Rîde.*)
- PAULA II : Te-am întrebat dacă „mă las de chirurgie“ a fost o glumă. Ai spus-o pe un ton... E a doua sau a treia oară că o repeți ; cred că și orgoliul rănit se poate vindeca, domnule doctor.
- SANDU : Da, dragă, pe un alt ton decît toate celelalte... Fii pe pace, a fost încă una din glumele mele idioate. Nu am umor. (*Trist și serios.*) Nu te am decît pe tine.
- PAULA II : Sandule, nu încerca să ocolești întrebarea.
- SANDU : Admite că și tu ești ciudată astăzi. Nu mă întreba, nu te întreb. Trăiască viața ! (*Galant.*) Dansați ?
- PAULA II (*protestînd*) : Printre mușuroaie, printre bolovani ?
- SANDU : E un program reavăn. Jocuri de artificii, trageri la țintă, echipele de amatori din cinci comune învecinate, plus un combinat forestier. (*Rîde.*) O kermesă include obligatoriu amor, scandal și bătaie. Am chef să pocnesc pe careva. N-am făcut-o de la ultimul meci de rugby, din ultimul an de facultate.
- PAULA II : Nu uita că acum ești o personalitate. O tinăra certitudine a chirurgiei românești.
- SANDU : Tocmai. Îl transport pe individ la spital cu mașina mea. Îl cos tot eu. (*Paulă scurtă.*) Iar s-a întimplat ceva ?
- PAULA II : Nu.
- (*Dar a reapărut Paula I.*)
- PAULA I : Du-te, Paula. De ce mă privești așa ?
- PAULA II : Nu știu.
- (*Paula I poartă o frumoasă rochie de tulle alb.*)
- SANDU : Nu știi, nu știi... Bolborosești ceva îninteligibil.
- PAULA I : Te așteaptă. Răspunde-i.
- PAULA II : Și tu ?
- PAULA I : O să ne întîlnim oricum. Spre mine o să te întorci mai târziu. Cînd el o să se ocupe de „fata aceea“ sau...
- SANDU : Paula, mă auzi ?
- PAULA II : ...sau cînd b să se amețească.
- PAULA I (*ironică*) : Se ocupă destul de „fata aceea“, nu găsești ?
- PAULA II (*sec*) : Nu.
- SANDU : Pentru numele lui Dumnezeu, îmi explici și mie...
- PAULA II : Mi-am sucit glezna.
- SANDU : Biata mea Paula... Uți că sînt medic ? Te vindec, vrei-nu vrei. (*O ridică pe brațe.*) Să vedem ce-o să mai inventezi acum. Și să nu încerci să-mi plasezi în brațe vreo jună țopăitoare, laureată la „Cîntarea României“.
- PAULA II : Sînt prietenii noștri. Am venit împreună.
- SANDU : Nu. Am venit noi doi singuri. (*Paula I se așază pe o piatră. Încetul cu încetul, se detașază de ei. Va privi în jur. Se va lăsa dusă de propriile ei gânduri. La un moment dat, va începe să fredoneze.*) Și voi dansa numai cu tine. Veșnic mișună în jurul nostru o întreagă liotă. Nici măcar azi n-am scăpat. I-ai tîrît tu după tine, s-au luat ei după noi, ce-mi pasă... Am chef să mă ocup doar de o singură „relație“. Și cît se poate de „utilă“.

(*li dă drumul Pauliei II, jos. O inconjoară cu brațele.*) O, doamnă Paula, fie-ți milă, între trecutul și viitorul dumitale, fă un locșor, cit de mărunț, clipei fugare.

PAULA II (*distrată, căci ea, în schimb, o urmărește pe Paula I*): Romantic. Doar începutul cam șchioapătă. (*Vede deodată privirea lui Sandu.*)

SANDU: La ce te referi exact?

PAULA II (*enervându-se la rîndul ei*): Exact? La nimic. Ba da. Mă refer la mania asta a ta de a-mi plasa mie în circă liota care se ține „foarte exact“ după tine. (*Încercînd să se stăpînească.*) Să nu ne certăm. Sintem aici, amîndoi (*face un efort imperceptibil*), singuri... Măcar aici sintem singuri.

SANDU (*ca și cum ar asculta ecoul*): Singuri. Ești sigură?

PAULA II: Doar nu crezi în fantome?

SANDU (*ironic*): Nu, dragă. Cred numai în real și palpabil. (*Paula I cîntă.*)

PAULA II (*rea*): Lorelei. (*Paula I îi scoate limba, apoi mimează un despletit superromantic. Are, dealtmînter, un păr superb, lung, strălucitor. Paula II începe să ridă.*)

SANDU: Am spus, în sfîrșit, ceva de haz?

PAULA II: Preciș. A propos de real și palpabil, care nu au granițe...

SANDU: Dumnezeule, mă înnebunesc jumătățile astea de adevăr, jumătățile de măsură. Ai chef să ascuți, ascuți. Ai chef să taci, taci. Ai chef să te distrezi, te distrezi. Nu alergî cu o sută pe oră la o petrecere, ca să crezezi o aureolă de mister în jurul scumpei tale persoane, retrăgîndu-te în penumbră, în boschete, în ambiguitate.

PAULA II: Nu sînt misterioasă.

(*Paula I a dispărut.*)

SANDU: Mai rău, absentă. (*Aspru.*) Unde te uiți?

PAULA II: Sandule, știi tu ce-aș avea eu chef să-ți răspund acum? Aș avea chef să-ți spun: du-te la dracu'! (*Repede, mai înainte ca el să fi avut timpul să reacționeze.*) Eu sînt foarte nepoliticoasă, pe cuvînt. Asta am învățat-o de la mama. Tot o să-ți dai tu seama într-o zi, așa că e mai cînstit să te previn. Dacă te căsătorești cu mine...

SANDU (*mai în glumă, mai în serios, fiindcă efectiv nu știe ce să înțeleagă*): Și dacă n-o fac?

PAULA II: Păi, atunci nu-i nici un bai.

SANDU: Spiritul locului... (*Ride.*) Te-ai ardelenizat total.

PAULA II: Măi, domnule doctor, știi ce sînt eu?

SANDU (*tot în glumă*): Campioană.

PAULA II: Eu sînt copilul acestor locuri, domnule doctor.

SANDU (*ușor mirat de seriozitatea to-nului*): Credeam că ești bucureșteancă get-beget.

PAULA II (*glumind*): Getă oi fi, după Paula cea dobrogeană. Paula I, îi spun eu, fiindcă m-a obligat să fiu Paula II. (*Din nou serioasă.*) Dar tata era de-aici, de la poalele muntelui...

SANDU: De aceea, pelerinajul tău anual... (*Parcă respiră ușurat.*)

PAULA II (*întrerupîndu-l*): Nu vin în fiecare an și nu e un pelerinaj. Uneori mi se întîmplă să vin, atîta tot.

SANDU (*foarte vesel*): Și eu, care credeam...

PAULA II: Nu mă așteaptă nici un iubit, nici o amintire din tinerețe, nici o „împlinire“, cum spuneai. Nu aici, în orice caz.

SANDU: Bărbatul tău?

PAULA II: Bucureșteanul ăla? (*Aspru.*)

Ne-am cunoscut pe stadion, ne-am despărțit tot pe stadion. Ce mai do-rești să afli? Amintiri din copilărie n-am. Adică, nu sînt propriu-zis ale mele. Mi-au fost fabricate, poate artificial, mi s-a povestit cite ceva, mi-a fost încredințat un jurnal intim, un fel de povestire în doi, mi s-au făcut unele mărturisiri, tirziu, spre sfîrșitul liceului. Nu m-am născut aici, la poalele muntelui, nici în București, unde am ajuns abia pe vremea școlii; am văzut lumina zilei, urlînd pare-se, într-un orașel de provincie, răvășit de cite trecuseră peste oameni și locuri. Tata murise, executat de nemți, mama a încercat cu încăpăținare să mă oblige să trăiesc. Eram un copil debil, gata oricînd să prindă o boală. Am făcut febră tifoidă, am scăpat, ea a murit. Mai tirziu, au apărut un omuleț speriat, zicea că e bunicul, și o cucoană, care mi-a cerut să-i spun tante Afrodita. Avea un pumn de fier și o credință nestrămutată în lumea de apoi, dacă ajungi să te aranjezi convenabil în lumea astălaltă. Bunicul lăcrima: „Tatăl tău a fost un erou“, iar tante Afrodita, oricîte parastase orînduia mamei, era convinsă că „nenorocita aceea“ n-o să fie iertată nici aici, nici „dincolo“, deci ea, Afrodita, se ostenea de pomană.

SANDU (*vesel*): Cu tine, se pare că nu s-a ostenit de pomană.

PAULA II: Eu mîncam colivă și făceam sport. O idee de-a bunicului: „tu trebuie să ajungi eroina de la Jii!“ Eu n-am avut copilărie, eu am făcut zeci de kilometri alergări, haltere, bară fixă, inele; bunicul — ca orice ins slab — admira musculatura și căută-tura tru-fașă a forței în stare pură.

Nu l-a impresionat niciodată o notă de 10 la matematică, la sport, da.

SANDU : Ai mei au fost toți medici. Remarcabilă lipsă de prevedere. Ultima mea călătorie plătită din fondurile instituției a fost la un congres la Iași. Cam așa stăm cu linăra certitudine a chirurgiei românești.

PAULA II : Iar începi ?

SANDU : Înainte de „infamie“, cum o numești tu, concursam pentru o bursă de un an, în America.

PAULA II : Și vei pleca, știi bine că vei pleca. E o bursă de strictă specialitate : ai reușit tu.

SANDU : Întrebare ! ? !

PAULA II (*enervându-se*) : Fiindcă te ocupi prea mult de mine..

SANDU (*ironic*) : Te deranjează ?

PAULA II (*lansată, continuă*) : Însoară-te puțin cu „fata“ pe care o cunoaștem bine amândoi și care te așteaptă în Mercedesul ei, împreună cu „liota“ respectivă, jos, în vale, să vezi și să nu crezi ce „portiță“ fabuloasă ți se va deschide urgent. Și nimeni nu va îndrăzni să-ți reproșeze nimic.

SANDU : Vezi că și pe tine te-a convins „infamia“ aceea ?

PAULA II : Nu cred, și știi bine că nu cred, dar ai inventat un joc stupid : fuga, și vrei să mă asociezi acestui joc, fără să realizezi cât rău îți faci și cât rău îmi faci mie.

SANDU : Adică, e preferabil să mă ocup de „fata“ aceea, decît să te nenorocesc și pe tine, doamnă Paula ?

PAULA II (*exasperată, strigă*) : Eu nu mai am timp să mă joc de-a sora de caritate. Și așa, vrînd-nevrînd, viața mă scoate la margine.

SANDU (*serios*) : Mă transfer într-un spital nou. Voi conduce o secție a aceluia spital.

PAULA II : Un spital pentru handicapați. La vreo sută de kilometri de București. Tu ești chirurg, aceea este aproape o altă specialitate. E ca și cum ai lua-o încă o dată de la capăt.

SANDU : Vii cu mine ?

PAULA II : O să te ocupi în primul rînd de organizare și de administrație... Peste doi-trei ani, nici într-un amărît de juriu interzedețean eu n-o să mai am scaunul meu necontestat. Iar tu o să operezi din an în Paște. Asta va fi viitorul, nu bursa în America, nu etajul tău, secția ta de chirurgie, la care ai dreptul — dacă acum, în loc să lupți, fugi. Eu nu am de gînd să fug.

SANDU : Depinde ce înțelegi prin a fugi.

PAULA II (*aspru*) : Băutura, de exemplu.

SANDU (*la fel de aspru*) : Beau, și asta

e ceva recent, te rog să notezi, fiindcă-mi tremură mîinile, nu-mi tremură mîinile fiindcă beau.

PAULA II (*idem*) : Nu înțeleg.

SANDU (*cu răutate*) : Cît despre „acomodamentele“ și cu cei din rai și cu cei mai de prin apropiere, poate că fac mai degrabă parte din moștenirea lanței tale, Afrodite.

PAULA II (*sare*) : Ce vrei să insinuezi ?

SANDU (*o cuprinde brusc*) : Paula, Paula ! Ai înnebunit ? Am înnebunit ? (*O sărută.*) Paula, ce-i cu noi ? Iubita mea. Frumoasa mea... (*O sărută din nou. Se sărută, agățîndu-se unul de celălalt, apoi se despart la fel de brusc. O scurtă stînjeneală.*)

PAULA II (*incet*) : Mama abia împlinise douăzeci de ani, cînd a murit. Mi-a rămas de la ea, adică de la ei, un jurnal, au scris acolo, amîndoi, de-a valma, și o fotografie : doi copilandri, un băiat și o fată, un instantaneu mișcat, iar pe spatele pozei scrie „Paula și Toni, 10 august 1944“, doi puști, care ar putea fi, astăzi, copiii mei. Cîteodată mi se pare chiar, atît cît se poate distinge din poza aceea tremurată, că fiica mea seamănă cu Toni. Dar ca fire, seamănă cu ea, cu Paula. Am botezat-o pe Paula mea, bineînțeles, tot Paula. Paula I. Paula II, Paula III. Nu că n-am avea imaginație în familie, dar așa a hotărît Toni : „Paula, în vecii vecilor“.

SANDU : Toni a fost tatăl tău ?

PAULA II : Nu mă pot gîndi la el decît ca la un băiețandru care a murit prea repede, mai înainte să fi știut ceea ce eu, astăzi, știu.

SANDU : Ce știm noi astăzi mai mult decît ei, atunci ? Poate că Toni știa ce are de făcut și a trăit atît cît a trebuit. Asta avea de făcut și atît a făcut. Nu există și nici nu trebuie să existe supraviețuitori, ci doar viețuitori. Așa e bine, așa e normal, așa e în firea lucrurilor. O viață pentru cît ai de făcut.

PAULA II : În capul satului e o placă, scrie acolo : „*Antonie Vlad Avram — 1924—1944.*“ Într-o scobitură a stîncii. Ai trecut în goana mașinii pe lîngă ea. L-au împușcat acolo, lîngă fîntînă. Înainte nu știu cum se chema, acum i se spune „Fîntîna Vladului“.

SANDU : Așa e. O fîntînă care obligă. Nenorocirea e că, pînă deslușim ce și cum, trece timpul nostru, iar noi trebuie să hotărîm singuri, singuri de tot, dacă am făcut ce-am avut de făcut. Vezi, placa aceea nu te poate ajuta prea mult. Tatăl meu a înființat și a condus șapte spitale, a făcut mii de operații, a avut studenți și medici pe

care el i-a format, în două războaie a salvat nu știu câți răniți de pe linia frontului și în câteva spitale de campanie, îi datorează sănătatea și de multe ori viața copii, femei, bătrâni și tineri. Prin anii '50 a fost samavolnic îndepărtat de la catedră, dar asta nu l-a împiedicat să se aplece în continuare asupra a zeci de cazuri deperate. Eu sint fiul făcut la bătrînețe, poate m-a iubit mai mult, poate a fost mai blind, dar și mai nedrept cu mine decît cu surorile mele. A încercat să facă pentru mine ceea ce pentru el însuși n-a făcut și în ceea ce el însuși nu credea. A încercat să-mi netezească drumul, punindu-și, cu stîngăcie, în funcție relațiile, cite îi mai rămăseseră pe vremea aceea. Cred că s-a simțit profund umilit și scîrbit. Știa că-și supraviețuiește. Din păcate, nu toți știm cu exactitate cînd începem să ne supraviețuim.

PAULA II : Da. Nu știu pentru ce am urcat atît de sus, în seara asta. Trebuia să rămînem la motel, în vale. Sintem obosiți. M-am simțit mereu obosită, în ultimul timp. (Pauză.) Vîrsta.

SANDU : Asta e o explicație biologică. Cam meschină, nu ți se pare ?

PAULA II : Pentru mine, nu. (Din megafone, izbucnește brusc o muzică violentă de dans.)

SANDU (ridicînd-o) : Te trec peste mușuroaie, peste bolovani, peste torente, peste vîrste, peste amintiri, peste Mercedesuri și toate tentațiile și de pe culmi și din vale. Astă-seară luăm parte la cel mai extraordinar concurs de dans nonstop. Dumnezeuule, de cînd nu te-ai mai cîntărit ?

PAULA II (în brațele lui) : Acum nu-mi mai pasă, acum pot minca orice și oricît. O fostă celebritate mondială atîrnă ceva, nu glumă. Ții o „fostă” în brațe, domnule doctor, să fim realiști.

(A apărut o fetișoară nostimă, urmată, gîfîit, de un june cam pleșuv.)

PAULA III : În sfîrșit ! Unde v-ați ascuns ? Mama, sinteți nemaipomeniți ! (Paula II alunecă rapid din brațele lui Sandu. Cu un gest nervos, își netezește fusta.) Asta zic și eu suflu ! Eu, la cătărat, aș mai fi avut resurse, dar pe bietul Hermetic l-ați dat gata. I-a ieșit limba de-un cot. Un pisc mai înalt n-ați găsit ?

HERMETIC (evident o poreclă care nu i se potrivește, sau poate tocmai de aceea) : M-a tras, m-a împins, m-a implorat, a plîns, a chiuît ca o bezmetică. a vrut să conducă ea mașina, în picioarele goale, zicea că e mai comod, o prindea miliția, o minoră între doi zărghiți, vă inchipuți, doamnă Paula,

o salvam de la inchoare sau n-o salvam, sau o salvați dumneavoastră, sau, mă rog, eu n-am vrut nici mort să pornesc la drum și nici colegul meu nu era de acord, îl cunoașteți, Mihai, Trabantul l-am cumpărat împreună, de ocazie, a venit și el, vă inchipuți, să accepte Mihai să-și ia o zi fără plată !! și peste o săptămînă intrăm în sesiune, eu — ca eu, dar Mihai își termină precis seralul, că e ambițios, ne-a scos din minți pe amîndoi, și în vale, cum am parcat mașina, cum ne-au filmat !

PAULA III (încîntată) : Adică, pe mine ! HERMETIC (trăgîndu-și răsufierea) :

Adică, pe ea. Voiau o mutră. Apoi au și avut-o ! Torcea, mieuna, se fîndosea ca o mișă care a zărit un șoricel. Eu cred că anul ăsta rămîne precis repetență, chiar dacă nu mai e voie să fie repetenți în general, se găsește el și un profesor intransigent căruia să nu-i pese, dacă, după aceea, o să fie azvîrlit la naiba în praznic.

PAULA III (rizînd) : Da, da. Fotografiați-o pe Paula Ilarion, filmați-o pe Paula Ilarion, fiica celebrei Paula Ilarion ! Ea nu e celebră deloc, e corijentă la matematică, n-o cunoaște nimeni, dinții toți, risul tot, vrea tot, nu știe mai nimic, calcă în străchini, minte de îngheață apele, e cochetă, plînge, se revoltă, neagă, dansează, și-a pus gene false și superba rochie de tulle alb din mătase naturală, rochia bu-nicii, bunica Paula, bineînțeles. Paula numărul I. A furat rochia din lada cu incuetoare a Paulei numărul II, fiindcă ea, Paula numărul III, nu posedă decît blugi. dar în blugi poți fi anonimă și apetisantă, în nici un caz inocentă. Oamenii buni, omenirea trebuie salvată din blugii cei de toate zilele, omenirii trebuie să-i fie redat tulle-ul virginal din mătase naturală, romantismul tulle-ului de odinioară. (Se oprește brusc.) Doamne, mi-e o foame ! Voi, aici, aveți ceva de mîncare ? La bufet, se terminaseră micii. Nu mai erau nici cîrnăciori...

HERMETIC : ...nici bere !

(Paula II și Sandu, cam năucii la început, se destind cît de cît.)

PAULA III : Dar dacă domnul doctor vrea... ce nu obține domnul doctor de la un responsabil cu simțul răspunderii ? !

HERMETIC : Un pachet de Kent...

PAULA III : Chiar două, că foamea seceră vieți tinere și nevinovate. Cu dormitul am aranjat. Loc la motel nu-i, băieții dorm în mașină, eu dorm cu tine, mama.

PAULA II : Da... sigur... eu... (Sandu le întoarce brusc spatele, pleacă.) Sandule !

PAULA III : Lasă, mama, mama, oricum ai lua-o, tot la vale aluneci. (*Făcându-i vînt lui Hermetic.*) După el, după el, dacă nu vrei să crâpi de foame și de sete. Să nu-l slăbești, Hermetic, nici un pas ! Nădejdea mea-i în tine ! (*Hermetic zboară la vale.*) Hermetic, te iubesc ! Te iubesc ! (*Îi trimite bezele.*)

HERMETIC : Minți ! (*Și dispăre. Paula III dă să plece și ea.*)

PAULA II (*prinzînd-o din zbor*) : De ce ai venit ! Nu ți-e rușine ? Pentru ce ai venit ?

PAULA III (*rece. Rea*) : Oare de ce ? (*Se smulge.*) Ție nu ți-e rușine ?

PAULA II : Nu-ți permit ! Paula !

PAULA III : Urâsc numele ăsta. Să nu-mi mai spui niciodată Paula. Eu nu sint Paula.

PAULA II : Cum ai îndrăznit să te ții după noi pînă aici ? Cum ai îndrăznit să umbli în lucrurile mele ? Cum ai îndrăznit să imbraci rochia asta ?

PAULA III : E carnaval, nu ? Ne batem joc unii de alții.

PAULA II (*uluită*) : Paula !

PAULA III (*scrișnit*) : Preferam să-mi tragi o palmă. Dacă nu m-ai plesnit, o să încerc totuși să-ți răspund. Cum aș putea oare să știu ce să îndrăznesc și ce nu ? Și, în general, unde, cum și cînd aș putea să te întîlnesc, mama, ca să mă informez ?

PAULA II : Sint ocupată. Știi bine că...

PAULA III : Știu. Știu, cum să nu știu. O fostă celebritate mondială, o actuală și foarte înfiptă antrenoreă federală, jurii, străînatate, concursuri, festivități, premii, răspunderi. Riscuri. Și dacă, dintr-o dată, dintr-o personalitate devii o nimica, un nimeni, un gunoi ? (*Scurtă pauză.*) Ca tata.

PAULA II : Despre tatăl tău să nu mai discutăm. Ai avut de ales, ai ales.

PAULA III : Păi sigur, mama, între un apartament superb ca al tău și o cămăruță la... la Dorohoi, mi se pare, nu ? sau l-or fi mătrășit și de pe acolo ? Ce idee stupidă, doar n-o să ne apucăm acum să trîncănim despre tatăl meu și matrapazlicurile lui, nici despre democrație și libertatea alegerii. (*Se privesc.*) Eu zic să coborim. Se lasă ceața, se lasă frigul. Brr ! Jos, e veselie, e chef, lumină, megafoane ! Ce-o să mai dansez, oho ! Ce-o să mai dansez în noaptea asta ! O să dansez și cu domnul doctor, firește, dacă o să mi-l cedeze interesanta persoană, sosită special, cu toată gașca, în superbul dumisale Mercedes alb. Dealtminteri ca și noi, după voi, numai că Trabantul nostru arată cam jigărit. Interesanta persoană, știi că se prenumește Corina ?, m-a măsurat din cap pînă-n picioare, purta un fel de extra-

ordinari salvari albi, ca să vezi coincidență, ne sentimentalizăm la aceeași culoare, dar comparația cu rochia bu-nicii a fost net în favoarea mea. Dan-sează relativ, are fundul cam tîrîș, doar ca litraj (*gest la mărimea sinilor*) mă depășește avantajos ; una peste alta, merge, îți afirm eu că merge. Ai putea să faci și tu un efort, să dansezi și tu în astă-seară. (*Drăguță.*) În defini-tiv, te ții încă destul de bine. (*Iese.*)

PAULA II : Mă urăște.

PAULA I (*care a apărut pe nesimțite*) : Ei !...

PAULA II : Mă urăște. O mică viperă pentru care m-am sacrificat, am făcut...

PAULA I : Ce-ai făcut, Paula ?

PAULA II : M-ați strivit, și tu și ea.

Între voi două, între amintirea ta și prezența ei, eu nu am existat niciodată, nu mi-ați permis niciodată să exist cu adevărat.

PAULA I (*ironică*) : Ai existat, draga mea. Existi. Nu exagera.

PAULA II : Au existat munca mea îndirjită. Succesul. Vilva. Invidia. Și iarăși munca și insuccesul. Și din nou un urcusc greu. Dar eu ? Eu ? Unde sint eu ? Doar atît ? Încă puțin, din ce în ce mai puțin ?

PAULA I : Chiar îți inchipui că trebuie să fim fericiți ? Ți-ai făcut loc cu ghearele și cu dinții. Vrei și fericire ? Vrei și recunoștință ? Asta vrei ?

PAULA II (*încăpățînată*) : Altminteri, la ce bun ? La ce ?

PAULA I : Dacă ai venit aici, înseamnă că ai avut nevoie de mine, de noi, de tine, poate, de fîntina aceea dintre stînci...

PAULA II : Da, poate, nu mai știu... (*Repetă obsesiv.*) Se lasă ceața. S-a făcut frig. Se lăsase ceața...

PAULA I (*aproabă încet din cap*) : Se lăsase ceața. Fugeam.

PAULA II : Se lăsase ceața...

PAULA I : Undeva, foarte departe, foarte palidă, se aprindea și se stingea lumina unui far. Fugeam spre podul cel vechi, pe trei sferturi năruit...

PAULA II (*strigă brusc*) : Stai ! Așteaptă-mă, Sandule, așteaptă-mă ! (*A strigat în direcția în care a ieșit, mai devreme, Sandu.*) Stai, așteaptă-mă, stai ! (*Se îndreaptă în direcția aceea.*)

VOCEA LUI TONI : Stai ! Stai, încotro alergi ? încotro... (*Lumina s-a schimbat. Paula II a dispărut. Paula I fuge spre un pod vechi, a cărui parte din față s-a prăbușit. Vuietul surd și apropiat al mării domină geamătul geamandurilor, șuierul sirenelor din port. Ritmic, în depărtare, scinteiază lumina unui far.*) Ei, fetițo !... (*Îl se aud pașii, dar el încă nu se distinge din ceața care vine dinspre mare. Paula I pare să n-audă, sau să nu vrea să audă. A*

ajuns pe pod. *Se poticnește, gata să se prăvălească în golul negru de dedesubt.*)

TONI (se izbește înainte): Stai! Podul e rupt! (*O prinde, trăgînd-o cu putere în sus. O clipă rămîn încheștați unul de celălalt. Li se aude respirația șuierătoare. Toni slăbește strînsoarea și fata alunecă încet, sleită de puteri, jos, pe scindurile podului.*) Nu știai că podul e rupt? (*Paula I nu răspunde. S-a ghemuit cu genunchii la gură, cu brațele împrejmuindu-i genunchii. O scutură un fior.*) Ți-e frig? (*Dă să-și scoată puloverul.*)

PAULA I: N-am nevoie de pulover.

TONI: Ți-e frică?

PAULA I: Fumezi?

TONI: Poftim. (*Fata ia o țigară din pachetul întins, el aprinde bricheta, dar, la lumina flăcării, îi zărește fața.*) Cîți ani ai?

PAULA I: Douăzeci.

TONI: Mai puțin.

PAULA I: Aproape douăzeci.

TONI: Fără cîți?

PAULA I: Fără unul... (*El neagă din cap.*)... fără trei... Fără patru.

TONI: Sigur?

PAULA I (*copilărește*): Zău!

TONI (*îi ia țigara dintre degete, și-o aprinde pentru el însuși*): Copiii nu fumează.

PAULA I (*plingăreț*): Mi-e frig.

TONI: Poftim puloverul. (*Ea și-l trage peste rochia străvezie și foarte decoltată.*) De ce umbli atît de subțire îmbrăcată? E frig și s-a lăsat ceața.

PAULA I: N-am altă rochie.

TONI: Minți.

PAULA I: E o rochie albă.

TONI: Ei, și?

PAULA I: E de tulle de mătase. Mătase veritabilă. Cu dantelă și mărgelile. A costat o groază de bani.

TONI: Da?!

PAULA I: Da. Și am fost la bal.

TONI: Aha! La care? Parcă nu e nici un bal prin împrejurimi.

PAULA I: Nu le cunoști chiar pe toate. Nu face pe grozavul!

TONI: E război, știi?

PAULA I: Închipuie-ți.

TONI: Și nu mai sînt baluri. Ordin foarte strict. Nu mai sînt baluri, și fetele cuminți stau acasă seara, dincolo de perdelele albastre de camuflaj.

PAULA I (*încăpățînată*): Am fost la bal. Era foarte frumos și am dansat. Toți, toți s-au oprit și mă priveau. Dansam „Lacul lebedelor“, Lebăda albă, așa cum nimeni nu a mai dansat vreodată. (*Toni pufnește.*) Puțin îmi pasă de mă crezi ori ba. (*Se ridică.*) La revedere... noapte bună... (*Face o reverență ușoară, dar...*)

TONI (*o prinde înaintea să poată pleca*): Moment, moment. Va să zică, ai fost la bal și, în timp ce toți te priveau cu gura căscată, tu te-ai hotărît așa, deodată, liberă și nesilită de nimeni, s-o ștergi peste graniță, fără pașaport.

PAULA I: Hei, hei?! Nu ești cam sărit, nu? Unde s-o șterg?

TONI: Știu și eu? Lumea-i mare.

PAULA I: Mare... mare... și plină de proști. Cunoști geografia, domnu'? Asta-i Marea Neagră, domnu'! Încotro să plutesc? Poate spre fund, spre peștii din fund?!

TONI: Poate spre Istanbul, spre Bosfor, spre Cornul de Aur.

PAULA I: Tocmai pînă acolo? (*Ride.*)

TONI: Fetele mici și proaste își închipuie că o barcă e tocmai-tocmai potrivită pentru așa ceva. Numai că în drum se află crucișătoare, submarine, portavioane, mine și tot soiul de porcării menite să le strice cheful. Mai sînt și grăniceri, și poliție, și nemți...

PAULA I: ...și deșteptii pămîntului, dîta-mai lungani deștepti! Cum vă numiți, domnu'?

TONI: Toni.

PAULA I: Domnu' Toni — deșteptu'; să știți că sînteți chiar deștept. Foc. La Istanbul se mai află încă puzderie de turci bătrîni și bogați. Și, eu sînt tinăra, pricepeți?

TONI: Perfect. Mama te-a învățat asta?

PAULA I: Mama a murit.

TONI: Iartă-mă, eu...

PAULA I: Nu te căzni să-ți compui o mutră lugubră. N-ai cunoscut-o pe mama mea, nu?

TONI: Presupun că...

PAULA I: Presupun că nu, fiindcă a decedat din motive de sifon în cap, pe vremea cînd dumneavoastră purtați pantaloni scurți.

TONI: Eu...

PAULA I: Dumneavoastră sînteți un băiat cumsecade, domnu' Toni, un băiat binecrescut. Nu vreau să vă sperii. Tata s-a recăsătorit. Mama mea de-a doua nu riscă să moară de-un sifon în cap, cel mult de-o indigestie. E foarte cumsecade și (*gest arătînd cît de umflată este cucoana respectivă*) și bine-bine crescută. Dă pe dinafară din cuptor, dacă reușește careva s-o introducă în cuptor, ceea ce rămîne de văzut, avînd în vedere că acolo se coc numai dracii, iar dumneaei e bisericoasă foc. O cheamă Afrodita! (*Bufnește.*) Zice că e nume păgîn, dar că ea l-a sfințit!! (*Ride.*)

TONI (*rizind și el*): Și tata?

PAULA I: Tata nu-i nici prea-prea, nici foarte-foarte. Mai calcă și pe la biserică, mai calcă și pe de lături. De, ca omu'. Săracu' tata. Pentru tata,

vezi... (Tace, îi întoarce spatele.)
 TONI (așezindu-i-se-n cale): Încotro ?
 PAULA I : Nu sint liberă să merg unde vreau ?
 TONI : Absolut liberă, dacă mergem împreună.
 PAULA I : Mă rog, dacă-ți face plăcere, n-ai decît. Plecăm în Turcia. Eu dansez, dumneavoastră bateți din talger și încasati banii. Mă pricep grozav. Stră-străbunica mea a fost chiar cadină... într-un harem turcesc, așa se spune. Dansa, cînta, visa... Și avea inele și cercei și lanțuri de aur și brățări... pînă și la glezne purta brățări... uite, pe atîtica de groase ! Bătuto-n pietre scumpe, zău ! Eu se spune că-i semăn. (Se apropie de el.) Am ochi de turcoaică, așa se spune. (Se apropie și mai mult.)
 TONI : E prea-ntineric, nu vād.
 PAULA I (alintat) : O țigară ? Numai una.
 TONI : Nu. Nici una. Haide !
 PAULA I (speriată) : Chiar, chiar împreună ? Vrei să mă dai pe mîna poliției, fiindcă-am încercat să-ți fur barca ?
 TONI : Nu e barca mea. E a grănicerilor.
 PAULA I : A grănicerilor, aoleu ? ! (Țipă.) Nu-i adevărat. N-am vrut să fug !
 TONI : Dacă trăgeau în tine ?
 PAULA I : Grănicerii ? Mai întîi m-ar fi somat.
 TONI : Și te-ai fi întors.
 PAULA I : Nu m-aș fi întors. (Aprigă.) Să tragă ! Cu atît mai bine. (Zvicnește țipînd.) Ia ! (Arată ceva cu mîna. Profitînd de neatenția lui Toni, care a întors capul, urmărindu-i gestul, fata o ia la goană pe pod, în sens invers decît la început. Dar Toni, din doi pași, o ajunge, o prinde. Fata se zvîrcolește, îl mușcă de mîină.)
 TONI : Au ! Astîmpără-te ! Astîmpără-te odată. n-auzi ? (Involuntar, o lovește peste față.)
 PAULA I (încetînd să se mai zbată și privindu-l uimită) : M-ai lovit.
 TONI (nemulțumit, îi dă drumul) : Nu te-am lovit... de bună seamă însă c-am s-o fac, dacă mai încerci să mă tragi pe sfoară.
 PAULA I (țipînd isteric) : Nu mi-e frică de tine. Am întîlnit eu alții mai grozavi decît tine, și tot nu le-am căzut în genunchi. Nu mi-e frică de nimeni pe lumea asta !
 TONI : Minți. Tremuri de frică. Mori de frică.
 PAULA I : Nu-i adevărat.
 TONI : Atunci, de ce ții ? Doar nu sint surd.
 PAULA I (ușor descumpănită) : N-ai decît să mă duci la poliție, ori la pichetul de grăniceri, mi-e totuna.
 TONI : Nu te duc nici la poliție, nici la pichet... deocamdată.

PAULA I : Zău ?
 TONI : Zău.
 PAULA I (după o scurtă pauză) : Aici nu rămîn, să știi. Nici dacă mă bați nu rămîn. Mi-e frig.
 TONI : Și mie mi-e frig. Ne încălzim pe drum. Haide !
 PAULA I : Unde ?
 TONI : Păi... să zicem... acasă.
 PAULA I (alintîndu-se) : La tine ?
 TONI (rece) : La tine. Unde stai ?
 PAULA I : La mine ? Nici în ruptul capului ! (Repede.) Unde, la mine ? Mai întîi și întîi că eu n-am casă.
 TONI : Cum, n-ai casă ? !
 PAULA I : Iac-așa. Nu există oameni fără casă ?
 TONI : Îmbrăcați în tulle de mătase veritabilă ? Cu dantelă și mărgelile ? (Ride.)
 PAULA I : Rochia mi-a dăruit-o cineva... De sufletul răposatei. (Plîngăreț.) Da' ciorapi n-am. Pune mîna, dacă nu mă crezi. Mi-au înghețat picioarele.
 TONI (deloc impresionat) : Unde locuiești ?
 PAULA I : Nicăieri. Pe stradă. În port. Poftim, n-ai decît să mă conduci în port. E urît, e pustiu, doi bani nu mai face portul nostru, doar cîte-o navă comercială prizărită... Încolo, numai militari. Mă lași în grija primului care ne iese în cale ! (Ride.)
 TONI : O fată cumsecade nu vorbește așa.
 PAULA I : De unde știi că sint fată ? De unde știi că sint cumsecade ?
 TONI : De ce urli ?
 PAULA I : Nu-s cumsecade. N-am chef să fiu cumsecade. Ia-mă la tine în noaptea asta. Am să-ți arăt eu ce-nseamnă o fată cumsecade.
 TONI (sever) : La mine nu se poate.
 PAULA I : De ce ? E o casă de oameni cumsecade ? Care dorm cuminți, împreună cu conștiința lor cumsecade, albă, albă ca brînză de vacă ?
 TONI : Nu se poate, fiindcă-ar însemna să ajungi la pichetul de grăniceri. Am promis că nu te duc acolo, deocamdată.
 PAULA I (speriată) : Ești grănicer ?
 TONI : Sint.
 PAULA I : Minți.
 TONI : Sint grănicer.
 PAULA I (neîncrezătoare) : În civil ?
 TONI : Asta-i un pulover kaki, n-ai observat ?
 PAULA I (îl smulge de pe ea, parc-ar frige-o) : Ia-ți-l, n-am nevoie, n-am nevoie.
 TONI (îl ia ; și-l îmbracă rizînd) : O să-ți înghețe nasul... (Dar își înghite pe jumătate vorbe, fiindcă fata, profitînd de neatenția lui de-o clipă, a dispărut. Parcă s-a topit în noapte.) Hei ! Unde ești ? Unde naiba te-ai ascuns ? (O

caută.) Nu fi proastă. Tot te găsească. N-ai unde fugi. (Înaltă mina.) Vezi ce am în mină? Asta e un pistol. E de-ajuns o singură rachetă. Alarmez tot litoralul. Alcargă grănicerii de pe kilometri și kilometri. Vin și nemții, în pas alergător, toți S.S.-iștii și Gestapoul, auzi, giscă mică și proastă?! (Dar gisca nu se arată. Toni rămâne un timp cu mina în aer, apoi, descu-rajat, o lasă în jos.)

PAULA I (*susurindu-i dulce la ureche*): Ce mai grănicer, of, mamă...

TONI (*prinzind-o în brațe*): Să mai fugi!

PAULA I (*ii pune mina în piept*): De ce n-ai tras?

TONI: De ce-ai fugit?

PAULA I: Ca să-mi dau seama ce fel de grănicer ești.

TONI: Te-ai lămurit?

PAULA I: Ihim. Și, mai întâi și-nții, puloverul o fi kaki, da' pistolul e un revolver obișnuit, de unde născocești rachete?! (*Ride inveselită.*)

TONI: Un revolver e un revolver. Omoară.

PAULA I: O fi cu capse.

TONI: Doamne-Dumnezeule, ce vrei? Să-ți-l fac cadou?

PAULA I: Să-mi spui cine ești.

TONI: Toni.

PAULA I: Ești neamț?

TONI: Alta! Sint român get-beget...

PAULA I: ...coada vacii... (*Pufnesc în ris amindoi.*)

TONI: N-ai mai auzit de Toni în Țara Românească?

PAULA I: Ba da, Măria-ta! Ce ești? Căpitan de haiduci? Vodă? Mitropolit?

TONI: Student...

PAULA I: Tronc!

TONI: ...la Politehnică.

PAULA I (*dezolată*): În anul întâi!!!

TONI: Doi.

PAULA I: Tot e ceva.

TONI: Este. Nu plec pe front.

PAULA I: Și furi bărcile grănicerilor.

TONI: Tu încerci să furi. Eu păzeam barca.

PAULA I: E-te-te! Iar începi?

TONI: Am un prieten grănicer. Adevărat. Locotenent.

PAULA I: Și-ți dă ție pe mină, să te joci, materialul armatei? Dumnezeule din ceruri, uite cine ne păzește! De Curtea Marțială ai auzit? Port ilegal de armă, de pulover, de barcă, de exploziații, de cap și de minte!

TONI: Întrebarea e, de cine-ar trebui să ne păzească?

PAULA I: De tine, în orice caz. Ești iresponsabil. (*Pleacă.*)

TONI (*mergînd alături de ea*): O țigară vrei?

PAULA I: Mă cumperi? (*Dar ia țigara. El i-o aprinde. Tușește îngrozitor, o înecă fumul.*)

TONI: Habar n-ai să fumezi, fetiço.

PAULA I: Sint vicioasă. Ia dă-mi opium!

TONI: Mami! tu ești chiar nebulă? Te joci, te joci... Dacă tot ce-am spus e o minciună? Dacă sint un pierde-vară, dacă sint o pușlama, dacă sint un sadic?

PAULA I: Vezi să nu. Ai și mutră.

TONI: Tu nu-ți dai seama că puteam să te nenorocesc? Acolo, pe scindurile podului, apoi să te string de gît și să te arunc în hăul negru de dedesubt?

PAULA I (*plingăreață*): Ai spus „puteam”. Va să zică, nu ești o pușlama și n-ai chef de mine. Vrei să mă sperii pe degeaba...

TONI: Tremuri, ți s-a făcut pielea de giscă.

PAULA I (*îndepărtîndu-se de el*): Să nu-mi mai oferi puloverul, că țiip.

TONI: Nu te aude nimeni. Toți dorm. Chiar și grănicerii. Chiar și cîinii grănicerilor. Chiar și pescărușii. Chiar și valurile.

PAULA I: Ce proști! Vom avea destul timp să dormim după... (*Un fior.*)

TONI: După ce?

PAULA I (*nu răspunde. Întoarce capul spre pod*): Dacă nu mă prindeai, cădeam... (*Îl privește ciudat.*) Te așteptai la puțină recunoștință din partea mea... Politehnicianul a făptuit o acțiune eroică! (*Cu o scîlpire de ironie.*) Nu sint recunoscătoare. Recunoștința degra-dează.

TONI: Hm...

PAULA I (*cu forță*): De-gra-dea-ză! Și-apoi... nu prea am cui fi recunoscătoare pe lumea asta. Nici măcar tatei. (*După o scurtă pauză.*) Cu toate că el, săracul, e cel mai puțin vinovat. E doar un biet ins slab, chel și speriat. Tipicul conștopist de cancelarie. Și, încă, la un liceu. Și, încă, la un liceu de fete!! Flecureli! Nu mă cunoști, nu te cunosc, de ce ți-aș povesti? Nu ești de prin părțile astea. Nu te-am întîlnit niciodată. Nici în Constanța nu te-am întîlnit.

TONI: Vii des pe-aici?

PAULA I (*agresivă*): N-am voie? Nu e nici o îngrăditură de sîrmă ghimpată, faleză e a nimănui și a tuturor. Mă cunosc pescarii... mă cunosc pînă și cîinii grănicerilor. Nu-s o venitură, ca tine. (*Arată cu mina în întuneric.*) Uite acolo, de pe ruinele vechiului dig mă arunc drept în mare! Și înot, înot departe...

TONI: Cunoști bine locurile...

PAULA I: E un interogatoriu?

TONI: Nu. Mă întrebam doar cînd s-o fi prăbușit podul ăsta...

PAULA I (*agresivă*): Alaltăieri.

TONI: Știi că podul e rupt.

PAULA I: Drumul a fost părăsit pe la începutul războiului, de cînd s-a con-

struit șoseaua strategică. Podul a rămas stingher, nu mai venea nimeni, nu mai trecea nimeni. S-a prăbușit de tristețe. Alte informații, la primăria locală.

TONI : Știai că podul e rupt și totuși ai alergat drept încoace.

PAULA I (*amară, rea*) : Poate voiam să mor... Să mă omor. La asta nu te-ai gândit, nu-i așa, domnu' Toni deșteptu' ?

TONI : Ba da. M-am gândit.

PAULA I : S-a gândit ! (*Ride.*) Ia te uită ! (*Ride din ce în ce mai tare.*)

TONI : Puteai să te schilodești. (*O scutură.*) Să te schilodești pe viață, cap de gîscă !

PAULA I : Of ! mulți proști pe lumea asta ! (*Ride în hohote.*)

TONI : Taci ! Mie să nu-mi faci crize de isterie.

PAULA I : Mă doare. Lasă-mă ! Lasă-mă, brută !

TONI : Ei, dacă plingi, e-n regulă. Prefer plînsul. (*O ține numai cu o mîndă, cu cealaltă își caută batista în buzunarul pantalonilor.*) Șterge-ți nasul. (*Paula I ia batista, smiorcăindu-se.*) Acum, hai, descarcă-ți inimioara. Ce s-a întîmplat la voi acasă ?

PAULA I : Măi, da' ești de-o indiscreție... Acasă, din păcate, nu s-a întîmplat nimic.

TONI : Atunci, unde ? (*Paula I stringe neputincioasă din umeri. E tare mică și necăjită.*) Nu crezi c-ar fi mai bine dacă mi-ai spune ?

PAULA I : Ar fi... poate. (*Își suflă energic nasul.*) Trompeta Judecății de Apoi.

TONI : Asta a fost ?

PAULA I (*foarte demnă*) : N-a fost nici o judecată. Cine era să judece ? Pentru ce ? Și pe cine ?

TONI : Tu știi. Doar n-ai vrut să te omori de pomană.

PAULA I (*foarte mirată*) : Eu ? Să mă omor ?

TONI : Tu, tu. Dă-i drumu'. (*Pauză lungă.*)

PAULA I (*incet*) : Toni...

TONI : Da...

PAULA I : Toni... Mult mai vorbim. (*Oftează.*)

TONI : Vrei să te iau în brațe, vrei ?

PAULA I (*dă aprobativ din cap. El o cuprinde pe după umeri*) : Toni, eu o să-ți spun, da' tu n-o să pricepi, nu-i chiar așa de grozav... Nu e nimic senzațional.

TONI : Văd eu pe urmă dacă pricep ori ba.

PAULA I : Dacă nu te uiți la mine, îți spun.

TONI : Cum să te țin în brațe și să nu mă uit la tine ?

PAULA I : Privești drept înainte. Sau într-o parte. Întorci capul.

TONI : Poftim. (*Se execută.*)

PAULA I (*aceeași voce mică, pierită*) :

Pe mine m-a sărutat cineva. M-a sărutat scirbos pe gură și m-a mușcat.

TONI : Cine ?

PAULA I : L-am mușcat și eu De greață.

Dacă nu te uiți drept înainte, tac.

TONI : Spune.

PAULA I : Te-ai infuriat. Ți s-a scurs singele din obraji.

TONI : De unde naiba ai mai scos-o și pe asta ? E beznă, poți să-ți dai cu degetele-n ochi. Nu vezi nimic, inven-tezi !

PAULA I : Nu-i întuneric și nici măcar ceață nu mai e. Cred că se luminează de ziua.

TONI : E ceață, e două din noapte.

PAULA I (*scîncește*) : Mă doare.

TONI : Fir-ar să fie !

PAULA I : Ți-ai înfipt mîna în umărul meu. Mă doare.

TONI : Cum naiba-ți zice ? Tot vreau să spun ceva și nu știu cui spun.

PAULA I : Paula.

TONI : Paula ? Paula. Nu-mi place : Paula.

PAULA I (*exasperată*) : Parcă mie îmi place... Așa m-au botezat, pace bună !

TONI : Paula. Dacă n-au găsit alt nume... În definitiv, puțin îmi pasă dacă te-ai sărutat cu unul și cu altul. La ce te poți aștepta de la una care aleargă zănatecă, noaptea, pe plajă ? ! Fumezi. Frecvențezi localuri deșu-cheate unde dansează dansul buricu-lui indivizi beți, care se pocnesc cu sifoanele în cap.

PAULA I : Știam eu că n-o să pricepi nimic. (*Furioasă.*) Absolut nimic !

TONI : Nu-ți mai lua aerele astea de martiră ! Ce-i de priceput aici ? Nici nu mi-ai spus nimic, la drept vorbind. Că te-a sărutat unu' nu-i o crimă.

PAULA I : M-a sărutat și eu m-am smuls. M-am împiedicat, am căzut, și cînd a dat buzna diriginta eu țipam ca o nebulă, nici acum nu înțeleg de ce țipam așa, nu mă lovisem prea tare.

TONI (*alb*) : Mai departe.

PAULA I : Prostule ! Doar nu-ți închipui... (*Cu ciudă.*) Așa și-au închipuit și ei, au spus că a fost provocare. Din partea mea. Înțelegi ?

TONI : Nu.

PAULA I : Și m-au dat afară din școală. Cu tărăboi.

TONI : Bine ți-au făcut.

PAULA I : Fiindcă acela era inspector școlar, și nevasta lui, directoarea liceului. Iar tata a tăcut. Nici măcar

acasă n-a spus nimic. S-a dus să se imbete mai rău decât de obicei, așa cum obișnuiește la ocazii festive, iar de cele mai multe ori fără nici o ocazie. Rezultat — de data asta am fost dați amândoi afară. Din casă. Fără tă-răboi. Casa e casa de zestre a cucoanei. Tata, bineînțeles, s-a întors și, pînă la urmă, Afrodita tot îi face un locșor sub preșul din antret... Asta-i tot.

TONI (după o pauză lungă): De aceea ți-ai îmbrăcat rochia asta frumoasă din tulle de mătase veritabilă ca să te duci să dansezi „Lacul lebedelor” în mijlocul valurilor?

PAULA I (furioasă): Nu-ți bate joc.

TONI: Nu-mi bat joc. O rochie imaculată e tocmai potrivită pentru așa ceva. Presupun că înoți prea bine ca să te îneci la mal, dar foarte departe, în larg, odată ce ți-ai fi dat drumul din barcă... Știi cite zeci de kilograme atîrnă o conștiință albă pusă la saramură?

PAULA I (la fel de furioasă): Ce te privește pe tine?

TONI (dulce-acru): Romantic... doar începutul cam șchioapătă. Un măgar nu devine porc decât dacă-i dai prilejul să devină. Așa că, în locul tatii, îți trageam categoric o pereche de palme, ca să nu-ți mai provoc atîtea nobile probleme de conștiință. Și nici mie, altele. (Îi întoarce spatele, pleacă.)

PAULA I (strigă): Domnu' Toni, priviți cu încredere mai departe decât virful nasului, poate nu călcați chiar în toate gropile de pe faleză. (Toni s-a oprit. Paula I, plină de speranță.) Ați uitat ceva, domnu'?

TONI: Pe tine.

PAULA I: Nu mă puteți depune la biroul obiectelor găsite. E riscant. Sint plină de inițiative.

TONI: Ar fi două soluții. (Paula I îl privește fix.) Prima: îți trag o bătaie bună. Nu pentru școală; pentru prostia pe care erai s-o faci în astă-seară. Apoi, te dau pe mîna...

PAULA I (sec): A cui?

TONI (gînditor): A cui?

PAULA I: Vezi? (Pauză.) A doua? (Pe neașteptate, Toni o trîntește la pămînt, se aruncă și el, cu burta în jos. Paula I, speriată.) Ce e? Ce s-a întîmplat?

TONI (îl astupă gura): Sst!

(Traseul luminos al unei rachete.)

PAULA I (în șoptă, silabisit): Ce e?

TONI: Nu știu. Taci.

(Se aude și pocnetul.)

PAULA I (mai liniștită, căci zgomotul nu e prea apropiat, se răstoarnă cu

fața spre cer): Ce frumos e! Vezi, ți-am spus eu că s-a risipit ceața.

(O a doua rachetă urmează primei.)

TONI: Spui prostii. Nu mișca!

PAULA I: Ți-e frică? (El nu răspunde.) Am amorțit.

(Ascultă amindoi. Se aude și al doilea pocnet.)

PAULA I (în șoptă): Ai spus că ai un prieten... locotenent. (Toni îi astupă gura. Paula I se smiorcăie.) Aștia-s nemții?

TONI (în șoptă): Nu fi proastă.

PAULA I (în șoptă): Vîntul bate înspre noi. Urască să vorbesc în șoptă. Urască să stau noaptea pe camuflaj, pîtită după perdele. Urască să zac pe burtă. Mă trage! (Toni o înconjoară cu brațul liber. Mina cealaltă strînge pistolul.) Ești sigur că nu e un pistol adevărat? Dacă mă împuști din greșală?

TONI: Arde.

PAULA I (speriată): Ce?

TONI: Mă arde palma.

PAULA I: Să nu dai, că sar în picioare și țiip. (Chicotește încet.) Dealtminteri, asta ar putea fi și o acțiune eroică. Întotdeauna am visat că aș putea înfăptui ceva mareț! Am avut un ghinion îngrozitor. Să te dea afară din școală una care asudă, scuipă și cînd vorbește calm, d-apoi la nervi! (Brusc.) Ce-ar fi să mă ridic acum în picioare?

TONI: N-ar fi o acțiune măreață, ar fi o acțiune timpită.

PAULA I: Of!

TONI: Îhîm. Nu trebuie să-ți dorești numaimedecit un monument călare. Se poate și de-a bușilea.

PAULA I: De-a bușilea pînă la Constanța? (Toni ride. Paula I, șmecheră.) Ce naiba căutai tu, noaptea, sub faleză? Poți să-mi răspunzi? (Dar Toni tace, încă atent la zgomotele îndepărtate.) Ei, domnu', m-auzi? (Așteaptă, apoi oftează încetîșor.) Of... Toni... știi tu cît aș vrea eu să trăiesc?!?

TONI: Și eu.

PAULA I: Numai că nu se poate.

TONI (repetă mecanic): Și eu.

PAULA I: Stăm ca două biete cîrțițe băgate în pămînt, ar trebui să zburăm ca păsările.

TONI: Filozofăm mai tîrziu. Acum, spectacolul s-a terminat. Haidem! (Îi întinde mina.)

PAULA I (îi prinde mina, se ridică): Toni...

TONI: Da...

PAULA I (încetîșor): Toni, tot ce-ai spus c-am vrut să fac eu, erai gata-gata

să-ncerci tu însuși să faci.
 TONI : Adică ?
 PAULA I : Adică să furi barca și să fugi. Sau să încerci să pătrunzi în portul militar, așa, de unul singur. Cine știe ce ți-o fi trecut prin căpățină...
 TONI : Nu-i adevărat.
 PAULA I : Ba-i adevărat. N-ai nici un prieten grănicer. Încerci ceva, cauți ceva, dar tu singur nu știi ce vrei și ce cauți.
 TONI : Nu-i adevărat.
 PAULA I : Sau nu știi unde și cum să cauți. Te arestează înainte să fi reușit să clintеști un fir de păr de pe capul unui neamț. Îți spun eu că n-ar fi o acțiune eroică, ar fi o acțiune timpie.
 TONI (*puțin amuzat*) : Nu ești chiar gîscă-gîscă.
 PAULA I : Cînd e război și bărbaților li se întimplă să se prostească, o femeie înțelege mai rapid cum e povestea cu monumentul călare. Poftim, dacă n-ai chef să rizi, nici nu te mai întreb ce voiam să te întreb.
 TONI : Întrebă !
 PAULA I : De unde ești tu, de felul tău ?
 TONI : De ce ?
 PAULA I : Vorbesci ardeleneste.
 TONI : Măi, ce ureche !! Sînt de pe Someș. Mi-am făcut liceul la Cluj, ar fi trebuit să învăț acolo, mai departe... Dar... (*i se modifică ușor tonul*) Dictatul de la Viena... (*Tace.*) Învăț la București. Asta-i. Am o soră măritată aici, alia pe lingă Turda. De părinții mei n-am mai putut afla nimic, orice am încercat. Absolut nimic.
 PAULA I : Poate că trăiesc.
 TONI : Poate...
 PAULA I (*repede*) : Toni, noi sintem tineri, nu-i așa ? Foarte tineri. Există întotdeauna o a doua soluție... Trebuie să existe !
 TONI : Poate...
 (*Pornesc alături.*)
 PAULA I (*iși strecoară mina în mina lui*) : Ar trebui să se facă o țară pentru cei tineri...
 (*Intuneric. Străpuns imediat de un flash ca un fulger. Apoi tună. Lumină cenușie. Podul a dispărut.*)
 PAULA III : Mama ! Unde ești ? Auzi cum tună ? E o răpăială afară ! S-a spart cheful, s-a spart dansul... (*A intrat, udă learcă, într-un fel de verandă. Un bărbat care fuma, uitîndu-se pe fereastră, cu spatele spre ea, se întoarce. E Sandu.*) A, dumneata erai ?
 SANDU : Mama dumitale a plecat.
 PAULA III : Pe ploaia asta ? Unde ?

SANDU : A luat mașina și a plecat. Probabil, spre București.
 PAULA III (*intră repede în camera alăturată, fără să mai spună ceva, parcă neîncrezătoare. Reapare aproape imediat. Și-a luat totuși o pătură, un prosop*) : O să înghețăm, la noapte. Așa e la munte. Fac un motel, nu fac sobe. Ai vreo idee ?
 SANDU : Nici una.
 PAULA III : Nici băieții n-or să poată așipi în Trabantul acela nenorocit. În definitiv, aici, în verandă e destul de acceptabil. I-am chemat, sper că nu te superi.
 SANDU : De ce ? E perfect.
 PAULA III (*precizînd*) : Nu-mi închipu-iam că dumneata o să rămîi aici peste noapte... Și, cînd colo, pleacă mama ! (*Ride.*)
 SANDU : E destul de comic.
 PAULA III : Să nu-ți închipui că am sosit așa, din întîmplare, și nici dintr-o tinerească și nechibzuită nevoie de adevăr. Eu am venit să discut cu mama și cu dumneata. Negustorește. Dacă mama a șters-o, cu atît mai rău. Rămînem noi. Și trebuie să ne grăbim, că acuși pică băieții.
 SANDU : Ce înseamnă aceea : negustorește ?
 PAULA III : Exact ce spune cuvîntul. Dumneata ai bani, mama mai are încă și ea. Eu vreau să cunosc cifra exactă cu care aveți de gînd să mă despăgu-biți. Stai, nu te grăbi. O să-ți explic. Si nu mă privi atît de ciudat, eu nici nu mă sperii, nici nu mă amuz, crede-mă.
 SANDU : De asta sînt convins.
 PAULA III : Bun. Va să zică, plec. Am nevoie de o locuință, de o pensie alimentară și de o apărare provizorie ? Sînt minoră, deci mă mărit. Mama consimte, n-are de ales. Nici dumneata. Deocamdată, asta-i tot.
 SANDU : Și dacă nu mă căsătoresc cu mama dumitale ?
 PAULA III : Nu prea vād deosebirea, situația fiind aceea care este. Eu am un tutore legal, mama, dar legea poate interveni în cazul în care tutorele decade din drepturile lui, nu ? E un șantaj, de acord. Pe dumneata nu te poate speria însă cuvîntul. Cîte nu se pot întimpla într-un spital, să zicem... Și, chiar : cîte nu se întimplă într-un spital... Uite, recent... (*Ușa se deschide. Fata, veselă.*) Hai, intrați, intrați, e loc pentru toată lumea !
 (*Dar nu intră băieții așteptați, ci o altă tinără. Foarte sport, ultima modă, perfect echipată pentru ploaie, pentru vreme senină și pentru orice altă împrejurare previzibilă și imprevizibilă.*)

CORINA : Bună seara.
 PAULA III : Bună seara. De fapt, ne-am mai văzut parcă în astă seară...
 CORINA : Da ?
 PAULA III : Da. Presupun că domnul doctor vă însoțește la București. N-am auzit Mercedesul dumneavoastră, domnișoară... Corina, dacă nu mă înșel ?
 CORINA : Plouă.
 PAULA III : Da ?
 CORINA : Da.
 PAULA III : Ce păcat ! M-aș fi oferit să vă conduc eu ! Trebuie să fie excitant să sofezi un Mercedes imaculat ! Dar, știți, sint minoră și...
 CORINA : Nu este necesar.
 PAULA III (*inocentă*) : Vai ! Cit e de periculos ! Noapte, ploaie, mizgă, rock, periniță (*spre Sandu*), whisky, love story...
 CORINA : Sinteți cit se poate de amabilă. Nu cred că trebuie să fiți exagerat de îngrijorată pentru noi.
 PAULA III : Bună seara. Drum bun !
 CORINA : Mergem ?
 SANDU (*iși ia fulgarinul, pălăria. Se întoarce din ușă*) : Dumneata, se zice, i-ai semăna lui Antonie Vlad Avram. Fizic. Așa se zice !
 PAULA III : Antonie Vlad Avram ? Nu cunosc.
 SANDU : I bună seara.
 (*Cei doi ies.*)
 PAULA III (*rămîne o clipă nemișcată, apoi se repede, smulge o vază de pe masă, o trîntește cu toată puterea în ușa care s-a închis.*) Nu cunosc ! Nu cunosc !
 (*Dar ușa se redeschide brusc.*)
 HERMETIC (*dacă nu s-ar feri. ar primi vaza în cap*) : Ce-i aici ? Ce s-a întâmplat ? Cine-i aici ?
 PAULA III : Eu. Eu. Eu. Nu mă vezi ? Eu, Toni !
 HERMETIC : Toni ? Nu, că fata asta-i nebună ! A răcit, are febră. Asta-i rochie să urci la munte ? ! !

— CORTINA —

II

SAMUILĂ (*din intuneric*) : Cine-i ? (*Se află sus, în pridvorul casei, suprainălțat față de curte.*) Răspunde, că trag !
 TONI (*surprins, în clipa cînd ieșea, cu multă precauție, din grajd*) : Eu sint.
 SAMUILĂ : Înaintează, să te văd. (*Într-o mină poartă un felinar chior, cu sticla vopsită în albastru de camuflaj. În mina cealaltă ține o pușcă. Toni înaintează. Are și el pistolul ațintit asupra lui Samuilă.*) Ești singur ?
 TONI : Singur, pe dracu' ! Ai trei cai în grajd. Și-o iapă cu mînz.
 SAMUILĂ : N-o fi iapa ta ?

TONI : Înghite-ți limba !
 SAMUILĂ : Nu mișca ! Trag mai iute ca tine. Asta mi-a fost meseria. Zvirle pistolul, cit e cu binișorul.
 TONI : Na, trage ! Să văd, îți convine ? Ieri au percheziționat jumătate din sat, mai întii și întii după mincare. Dar și după arme și după aur.
 SAMUILĂ : Uite, o să-ți spun eu îndată ce-mi convine. Ia-ți muierea și cară-te.
 TONI : Locuiesc în casa mea, Samuilă. Mi-a lăsat-o moștenire moșu-meu după mamă, jumătate din livadă, jumătate din curte și casa.
 SAMUILĂ : Casa cea veche, nu asta.
 TONI : Casa bătrînească.
 SAMUILĂ : Nu-mi mai convine. Casa o dărim, încurcă locul meu. Și, voi, cărați-vă ! Altfel, vă denunț.
 PAULA I (*răsărind din spatele lui Toni*) : Și cam ce-ai putea să denunți, cumnățele dragă ?
 SAMUILĂ : Ție nu ți-s cumnat.
 TONI (*în doi peri*) : Dacă-mi ești mie, îi ești și ei, și dacă nu denunți, te denunți pe tine, și pe fiu-tău și pe Raveca. Și are soru-mea o meliță !... Degeaba-i cari tu pumni după ceafă. Știi ce mi-a mărturisit, soru-mea, cumnate ? Mai întii, unde-ți ții tu dinamita, al doilea...
 PAULA I : Taci, Toni !
 SAMUILĂ : Dacă nemții vor dinamită, o găsesc și pe uliță. Aici sintem băieși din tată-n fiu.
 TONI : Șteampurile tale is șteampurile de zestre ale lui soru-mea.
 SAMUILĂ : No, și ? M-am întors cu bani buni din America, am cumpărat pămînt, am cumpărat vite, am cumpărat-o și pe Raveca voastră, cu șteampurile ei cu tot.
 TONI : Dar nu cu gura ei cu tot. Dacă n-ai răbdare s-ascuți...
 PAULA I : Taci, Toni, lasă-l să fiarbă.
 SAMUILĂ : O să fierbeți voi. Pînă s-a jungă rușii peste munți, or năvălit deocamdată, dinspre Cluj, Hitler și Horthy. D-apoi, dragii mei, l-or pus primar pe Schröder ? L-or pus. Vă leg și vă dau pe mina primarului. Eu imi trag un glonte în carnea brațului, să nu lasă vorbe că nu ne-am încăierat ! (*Ride.*)
 TONI : Pin-or ajunge rușii, se întorc românii. Armata română, de asta ai auzit ?
 SAMUILĂ : Cum să nu ? I-am primit cu piine și sare răsălaltăieri. Și-o să-i mai primesc. Am și un primar român în minecă, la nevoie. Atunci, dacă dă Dumnezeu și n-ați pierit, poate îi dau dispoziție să vă și cunune, așa nevîrstnici și fără autorizație de la părinții voștri. Vă cunună și popa ! ! !

Acuma, cărați-vă. Prin livadă și peste podeț. De acolo, cum vă e norocul. Vă dau cinci minute. Una...

TONI : Lasă arma jos, o las și eu. N-ai nici un interes să tragi. Il pui în incurcătură și pe bietul Schröder. La tine aleargă în fiecare seară să-i traduci ce-a mai spus la Radio Londra. Asta-i lipsea lui, să-l pună primar nemții, cu forța, acum, la spartu' tirgului ! Ba eu aş spune chiar că e mai bine informat Schröder decît tine, că el ascultă mai întîi radio București. La 23 August s-a îmbătut criță înaintea ta. El, de frică, tu, de bucurie, așa te băteai cu pumnii în piept !

SAMUILĂ : Două... Mă mai îmbăt eu, nu-mi purta de grijă.

TONI : Miine, poimîine, cînd fug nemții și rămînem noi, în Ardeal...

SAMUILĂ : Să trăim pînă atunci. Deocamdată, nemții s-au încuibat trainic în vale. Țin și înălțimile spre nord și spre apus. N-am chef să fiu împușcat pentru timpenia voastră.

TONI : Care timpenie ?

SAMUILĂ : Soldatul român pe care l-ați ascuns în finul din podul grajdului. (*Satisfăcut.*) Credeați că m-ați dus, hai ?

PAULA I : E rănit.

TONI (*aproape deodată cu Paula I*) : Cine ți-a spus ?

SAMUILĂ : Copilul. Are ăsta niște ochi și-un nas !... Îmi seamănă. Toate le află și le limpezește în mintea lui de mucos. Slavă Domnului, îi mai răsărit ca mumă-sa. Parcă l-am făcut de unul singur ! Pot să-i las și cheile pe mină, de pe acuma. Trei...

TONI : Apăi, să nu i le prea lași.

SAMUILĂ (*prudent*) : De ce ?

TONI : Mai înainte de a ne lega pe noi doi și de a-l preda pe soldatul român rănit, o să cam trebuiască să-i strîngi de gît pe fiu-tău și pe Raveca.

SAMUILĂ (*și mai precaut, scade tonul*) : De ce ?

TONI : Soru-mea ne-a arătat dulapul în care ai ascuns, chipurile, sticlulele cu pulbere de aur, doar atît cît să nu fie găsite prea ușor, în vreme de război nu se știe bine care năvălește astăzi, care miine, prea ar fi bătător la ochi ca tocmai tu, din toată comuna. Să nu ai praf de aur în casă. Raveca era făloasă de cît aveți, dacă vă puteți lăsa și jefuiți cu voia.

PAULA I (*dulce*) : ...iar pruncuțul ne-a purtat drept pînă la ascunzătoarea ta, cea adevărată.

SAMUILĂ : Trăsnetul lui de copil !

TONI : Ne-a lămurit și cum se deschide. Ingenioasă ascunzătoare. Ai dreptate, toate le dibuie și le pricepe, mucosul de vîru-meu. Ne-a arătat tot — scoarțele, pieile de rîs și de lup, aurul în pulbere, aurul în fluturași, pepitele,

cocoșeii, salbele, argintăriile, armele, un arsenal întreg. (*Se aude un uruit înăbușit.*) Astea-s Panzere. Le duc în vîioagă... e un punct strategic afurisit satul ăsta, în mina lor. (*Continuă.*) Am admirat cum basculează scara, scara pe care am suit-o de atîtea ori cînd eram copil, fără să știu, bravo Samuilă, ăsta zic și eu sistem american ! Dacă apeși cu un singur deget unde trebuie, dedesubtul treptelor se cascade ascunzătoarea ta betonată. Are și lumină electrică. Aer condiționat are ?

SAMUILĂ : Are și unde să-ți faci nevoile. Are și ventilație. Dacă-mi mai băteai și acuma scara, aflai tu multe, poate și aveai mai multe. Și mai mult. Poate altfel s-ar fi întors lucrurile...

TONI : Nu prea cred. Nu merge, cum-nate, dragostea cu sila... nu merge.

SAMUILĂ (*atent*) : Va să zică... ?

TONI : Va să zică... (*Pauză scurtă.*) Taci tu, tăcem și noi. (*Ironie.*) Poza ta, poza de grup, în care surizi atît de fotogenic alături de gangsterii tăi, banda ta de pe vremea prohibiției, la Chicago, poza în chenar aurit, pe care o plimbi cînd sus, în casă, la vedere, cînd o dosești în șopru, la întuneric, după caz și necesitate, pe poza aceea te bazezi tu că o să te apere ? Că ascuți, seara, Radio Londra, și că ții, în taină, cu aliații ? Sau te bazezi poate pe banii tăi ? O să mituiești tu armata română ? Tu nu înțelegi că abia de-acum înainte vor începe lupatele cele adevărate, pentru că abia de-acum înainte sosește grosul trupeilor noastre ? Pînă acum, nemții n-au avut de-a face decît cu o mică garnizoană locală. Și, cînd vin ai noștri, pe unde scoți cămașa ? Copilul tău e primul care te vinde. (*Samuilă tresare.*) Poftim, din prostie, nu e chiar atît de deștept cît îți închipui. Și-apoi, e totuși un copil de șapte ani. Lasă-i sufletul lui de copil în pace. Să și-l păstreze neîntinat. Ce știe el de aurul tău și de combinațiile tale, și chiar de ale Ravecăi ? El trebuie să fie liber. Liber de viața voastră și de amintirea voastră. Asta-i singura moștenire pe care se cuvine să i-o lăsați. (*Uruitul tancurilor s-a îndepărtat.*)

SAMUILĂ (*mai răgușit*) : Coboriți-l din pod pe soldatul vostru, dacă poate merge ; dacă nu... Pe care dintre voi îl prinde soarele în băătăura mea, nu dau două parale pe viața lui. (*Intră în casă, pocnind ușa.*)

TONI : Îi speriat, dar nu destul. Nu glumește. (*Vorbesc în șoaptă.*)

PAULA I : Chiar a fost gangster ?

TONI : Povestește cum l-au ciuruit gloanțele și n-a crăpat. Are două cicatrice smochinite, urite, pe burtă. (*Norii trec peste lună, dar în curte se vede bine.*)

Pe soldat îl duc eu, tu iei sacoșă și tot ce-am pregătit. O să poți? Îs grele.

PAULA I : Dacă poți tu, pot și eu.

TONI : Nu ți-e frică?

PAULA I : Aici, și copiii se joacă-n arșice cu cartușe de dinamită. M-am obișnuit

TONI : Asta-i folosul. Știm, de mici, cc și cum să facem. Mergem împreună pînă la un loc anume pe rîu, vă arăt eu unde să vă ascundeți.

PAULA I : Eu merg mai departe cu tine.

TONI : Nu. Sîntem trei bărbați, ajunge ; nu trebuie să fim prea mulți. Mă întilnesc cu ceilalți doi la șteampurile părăsite. Peste o oră jumătate trebuie să fii acolo.

PAULA I (*categorică*) : Eu merg cu tine.

TONI : Știm fiecare ce avem de făcut. Repede, sigur. Un ins în plus încurcă, poate fi primejdios. Dacă aruncăm stăvilarul în aer, în noaptea asta, nemții nu-și mai pot folosi tancurile. Cîtă armată au. le-o tăiem în două.

PAULA I (*îi tremură glasul*) : N-o să te mai întorci.

TONI (*apropiindu-se*) : Nu vorbi prostii.

PAULA I : Să nu mă atingi.

TONI : Ce-i cu tine?

PAULA I (*amenințătoare*) : Să nu mă atingi. Puți a hoit.

TONI : Doar știi că o să mă duc. Asta e războiul nostru.

PAULA I : Nu mai răzbește oastea română, fără tine!

TONI : Asta e pămîntul nostru, nu înțelegi?

PAULA I : Înțeleg, înțeleg. De la șteampurile părăsite la stăvilari, locul e neted ca-n palmă. Nici copaci, nici stînci, nici ridicături, nimic. Îi noapte cu lună.

TONI : A început să se innouzeze.

PAULA I : Au reflectoare. La stăvilari au pus santinelă. Da' ție-ți lipsește monumentul călare. (*Se îndreaptă spre grajd.*)

TONI (*prinzînd-o de mînă*) : Atunci, pe faleză, ai avut dreptate. Nu știam bine ce vreau și ce caut. Eram un puști.

PAULA I (*aprobind din cap, un fel de amară și tristă ironie răzbate în tonul ei*) : Acum ești bărbat. Cît timp a trecut de-atunci?

TONI : E ca și cum ar fi trecut un veac. Acuma știu.

PAULA I : Ce știi, Toni?

TONI : Că nu pot să fug. Neam de neamul meu n-a fugit. Tatăl meu a luptat în războiul celălalt. A trecut munții, s-a predat la români și s-a întors în Ardeal, sergent în armata română. Așa trebuia atunci. Acum, a rămas pe Someș, în Ardealul cotropit, pe pămîntul străbunilor lui, în casa bătrînească a moșilor și strămoșilor lui. A rămas ca să lupte. Altfel. Dar să lupte.

PAULA I : Te-a-i intors pe pămîntul bunilor și străbunilor tăi după mamă. Ca să lupți. Altfel, Dar să lupți.

TONI : Sîntem dintr-un neam care nu fuge.

PAULA I : Bine. O să mă despart de tine, acolo unde o să hotărâști tu. Rămîn cu soldatul rănit.

TONI : Îți las pistolul. E semnul meu că o să mă întorc, zălogul meu. La nevoie, te aperi, îl aperi și pe soldat.

PAULA I : O să-l apăr. Sper să n-o iau la sănătoasa. Încă nu știu exact din ce fel de neam fac parte eu. Antecedentele mele de familie, ba chiar și cele personale, nu sînt prea glorioase.

TONI (*glumind*) : Neamul tău începe cu tine și cu mine. Noi doi sîntem ctitorii.

PAULA I (*ride incetîșor, apoi deodată se aruncă în brațele lui. Printre lacrimi, bolborosește*) : Eu sînt vie... de aceea am spus... de aceea am spus...

TONI (*mingîind-o, glumind, incercînd s-o liniștească*) : Că put a hoit?

PAULA I : Îți amintești?... Am făcut o poză, singura noastră fotografie împreună. Îți amintești ziua?

TONI : 10 august. M-ai pisat destul pînă am făcut rost de un aparat și de film. Mi-o amintesc : era 10 august.

PAULA I : Noi, tu și cu mine... Ctitorii. Ce-am putea lăsa noi moștenire?

TONI (*nedumerit*) : Cui?

PAULA I : I-ai spus ceva lui Samuilă despre fiul lui și despre ceea ce ar avea el dreptul să-i lase ca singură moștenire. Era destul de înfricoșător. Parc-ai fi șters complet și definitiv două vieți — a Ravecâi și a lui Samuilă. Sau parcă i-ai fi lăsat dintr-o dată despuiați și rușinați în fața fiului, nepoților și nepoților nepoților lor, pentru todeauna.

TONI : Fiindcă moștenirile nu se lasă, moștenirile se primesc.

PAULA I : Ceva de care să nu te rușinezi că ai lăsat, ceva de care să nu te rușinezi că ai primit. Cînd eram mică, mă izbea acel : „să fie primit” cu care se încheiau pomenile ; nu înțelegeam, nur și simplu, ce să fie primit, cine... de ce sau pentru ce. Apoi, o dată, un bătrîn a rostit rar, cu o voce gîlîită, am uitat împrejurarea, dar n-am uitat vorbele : „Pămîntul să nu-l primească”. Să nu-și primească pămîntul înapoi dania lui de pămînt. Groaznic!

TONI : Bătrîni cunosteau blestemele ; în vremurile lipsite de speranțe și de te-meinicie se practică înjurătura. Așa, dar nu numai așa, se pervertește un popor. Un banc, o înjurătură, timpul trece, vremurile se fac tot mai mici.

PAULA I : Toni, știu ce-mi ceri tu acuma, dar eu poate nu sînt pe potrivă vremii de azi, pe care tu o simți altfel, înăl-

țătoare și puternică. Eu rămân o ființă neînsemnată, mică și mult, mult mai înspăimântată decît par.

TONI : Nu-i adevărat. Ești puternică, liberă, plină de curaj. Tu ai dat peste soldatul rănit, fără ajutorul tău poate că murea singur în pădure ; tu ai avut ideea să încercăm să-l aducem și să-l ascundem aici.

PAULA I : La Samuilă părea cel mai sigur.

TONI : Fără zăratecul acela de copil, era cel mai sigur.

PAULA I : După cum vezi, n-a fost o idee strălucită. Instinctul meu mai dă gres.

TONI (*glumind din nou*) : Dă greș și în noaptea asta.

PAULA I (*înăbușindu-și aproape un strigăt*) : E ultima noastră noapte, Toni !

TONI (*luînd-o în brațe, șoptindu-i la ureche, sărutînd-o*) : Ai încredere în viață, Paula.

PAULA I : Am încredere. Port viața în mine. Eu sînt viața.

TONI (*o îndepărtează brusc*) : Porți viața în tine ? Porți viața mea în tine ?

PAULA I : Atunci, la 10 august, aranja-seam totul cu o moașă aici, în sat. Voiam să scap. Doream doar altă : o fotografie în care să fim toți trei, pentru ultima oară împreună. O amintire stupidă și într-un fel criminală... (*Tace.*)

TONI (*o privește lung*) : Și... apoi...

PAULA I : Apoi, nu știu. Mi-am amintit de noaptea în care am vrut să ajung departe, în larg, să-mi dau drumul din barcă în mare și să înot pînă cînd, de la sine, aș fi fost suptă în adîncuri... Și deodată am înțeles că n-aș fi făcut-o chiar dacă n-ai fi apărut tu. Pur și simplu, aș fi fost incapabilă să cedez. Aș fi înotat spre mal. (*Copilărește.*) Categorie. (*Veselă.*) Poate este felul meu foarte personal de a nu fugi, totuși. Și, uite așa...

TONI (*neștiind încă ce să înțeleagă*) : Uite așa, ce ?

PAULA I : Domnule, e prematur să ne gîndim de pe acum. Dar, dacă e băiat, cum o să-l cheme ?

TONI : Dacă e fată, va fi Paula. Paula, în vecii vecilor.

PAULA I : Parcă nu-ți plăcea numele.

TONI : De atunci a trecut un veac.

PAULA I : Stă acolo în lichidul ei, în apa ei, e adîncă și necunoscută ca marea. Mi-e frică de ființa asta care crește în mine. Aș fi vrut să o poți purta tu, aș fi fost mai liniștită dacă ar fi crescut în tine.

TONI (*amuzîndu-se*) : Am fi devenit putred de bogați. Nu știu ce miliardar nebun a instituit un premiu pentru primul bărbat care naște.

PAULA I (*serioasă*) : Tu ești cel puternic. Tu simți pămîntul altfel, tu știi rosturile, tu cunoști ce-i trainic și ce-i adevărat... Mie mi s-a părut întotdeauna că sînt doar o frunză purtată de vînt. Am vrut mereu să știu ce e drept și ce-i nedrept. Umilința cea mai mare este să nu-ți se recunoască dreptatea. Nici demnitatea ta de ființă omenească. Doamne, cîte aș vrea să-ți spun acum ! Tot ce iubesc, tot ce-aș dori să fac : despre visuri, despre spaime. Timpul nostru a trecut atît de repede... (*Paula își lasă capul, întreaga greutate a trupului, pe trupul lui.*) Mi-ai lăsat un semn, un zălog, pistolul tău. Vreau și eu acum să-ți las un semn. (*Sînt strîns îmbrățișat.*)

TONI : Voi fi întotdeauna lîngă tine. Cînd mă întorc, să-mi dai o buclă din părul tău. Tata avea la el o șuviță din părul mamei, cînd a trecut munții. (*Încearcă s-o înveselească.*) E cam demodat, dar nouă nu ne pasă de mode.

PAULA I : Ia-o !

TONI (*ride*) : Asta-i superstiție ! Nu. La întoarcere, ca să fii sigură că mă întorc să-mi iau zălogul.

PAULA I : Dacă te prind ? Dacă ești omorît în explozie ? Dacă te împușcă ei ?

TONI : Voi fi întotdeauna lîngă voi.

(*Intuneric. O explozie extrem de puternică, urmată de încă una. Vuiet de ape mari. Se aude un strigăt, ca un hăulit : „Hă-ă-u-u-u-ă-ă-ă !” Vine valea mare !”*) Apoi, sunetul se stinge. Un trăsnet, și lumina inundă veranda în care se află Paula III, Hermetic și Mihai, colegul lui Hermetic.)

MIHAI : A trăsnet aproape.

PAULA III : Tu poți să rămii toată viața la picioarele unui monument și să privești în sus, să tot privești în sus, mereu în sus ? Iar statuia moare, moare, moare... (*Ii vine să plîngă, dar își înghite lacrimile. Nu s-a adresat de fapt nici unuia dintre cei doi băieți.*) Și tu tot mai mic, mai inutil...

HERMETIC : Delirează ! Schimbă-ți rochia, atrînă learcă pe tine. (*Lui Mihai.*) Dă-i treningul tău. Dă-mi bricheta. (*Se aferează cu spirtiera de voiaj.*) Unde-i ibricul ? Dă-mi cana. Nici un ceai nu-i în stare să-și fiarbă singură.

MIHAI (*ii aruncă un pantalon de trening fetei*) : Să te ajut să te dezbraci ?

HERMETIC : Nu fi măgar !

MIHAI : Măgar e domnul doctor, care a părăsit o fetișoară strepezită de frig și a întins-o cu un Mercedes, mamă-mamă...

PAULA III (*repede*) : Antonie Vlad Avram, înțelegi ?

MIHAI : Nu. Cine mai e și Antonie... ?
PAULA III : Ba da, trebuie să înțelegi.
A încercat să mă umilească, sau naiba
știe ce-a încercat. Îl urăsc. Îl urăsc !
MIHAI : Ca să mărturisesc cinstiți, nici
mie nu mi-e prea simpatic domnul
doctor. Spilcuit, savant, te privește de
la înălțimile lui amețitoare. Eu, de la
șaptesprezece ani, am stat pe picioarele
mele. Ce-am făcut, am făcut singur.
Mercedesul mi-l fac singur, dacă-mi
pun mintea.

HERMETIC : Hotărît, nici tu nu ești nor-
mal. Ce facem aici ? Spovadă ? Auto-
biografie ? Ce putem și ce nu putem.
Ce simțim și ce nu simțim. De ce
sintem în stare și de ce nu sintem...

PAULA III : Vorbim, asta facem. Ce vrei
să facem toată seara ? Petrecerea s-a
spart. Jucăm șeptic ?

MIHAI (precis) : Tocmai asta e, că...

HERMETIC (tâindu-i vorba) : Doamna
Paula unde-i ?

PAULA III (vag) : Dincolo.

HERMETIC (privind ușa închisă a came-
rei. În șoaptă) : Și tu ne lași să zbie-
răm...

PAULA III : Doarme. (Lui Mihai.)
Ține-mi pătura. (I-o întinde.)

MIHAI : De ce ?

PAULA III : Ca să mă dezbrac, deștep-
tule.

(Hermetic smulge pătura din mina lui
Mihai. Ține el — paravan — Paulei.)

HERMETIC : Vezi ce-i cu ceaiul acela.

MIHAI (ride) : Admiram rochia. Ce ochi
au căscat ăia !

HERMETIC : Care ăia ?

MIHAI : ăia cu cineclubul lor. (Îi aruncă
fetei, peste paravanul improvizat, și
bluza de la trening.) Exact ce căutau :
șocant, modern, trăsnit !

PAULA III (jalnică) : Măcar tu tot mai
pricepi cite ceva. E ușor să crezi, cînd
trăiești un război. Este mai ales sim-
plu, delimitat precis : ăsta sînt eu,
ăsta — dușmanul, aici sînt eu, acolo —
dușmanul. Am de făcut asta și asta,
și numai așa se poate, nu altminteri.

MIHAI : Tu trebuie să mai crești. Ești
cam mucoasă, nu prea ții să devii
adultă. Ar trebui să te hotărăști in-
tr-un fel. Ba apelezi la filmul de fic-
țiune, eventual eroică, ba cobori cu
picioarele pe pămînt, ca în cel mai
dur și banal ciné-verité, dar vrei ca
banalul să nu fie chiar atît de banal,
și cotidianul, cît de cît senzațional.
Ceea ce practic nu există, sau, dacă
există, trebuie să înveți să caști ochii
bine, ca să vezi că există totuși. Her-
metic, fierbe ceaiul.

HERMETIC : Toarnă-l !

PAULA III (apărînd îmbrăcată în tre-
ning) : Parcă m-ați trata de gripă. (Se
așază la masă.) Una spun eu, alta, voi.
N-aveți pic de sensibilitate.

MIHAI (îi întinde ceașca) : Sufletul nu
comportă tratamente speciale. Se tra-
tează trupul. Totul este materie. Inclu-
siv materia cenușie. Pune-ți-o serios la
contribuție, ce atîtea probleme ! Ia
lucrurile simplu. Așa cum sînt. Așa
cum vin. Ți-o afirmă un viitor inginer.
HERMETIC : Pe el poți să-l crezi, ăsta
ajunge și ministru.

MIHAI : Domnule, eu cînd încep ceva,
ajung la capăt. Nu mă încurc în
fleacuri pe parcurs. (Lui Hermetic.)
Îmbarcarea !

PAULA III : Unde vă duceți ?

HERMETIC (stîngherit) : Dacă doamna
Paula-i dincolo...

PAULA III : Unde vrei să fie ?

HERMETIC : ...și tot nu ești singură...

MIHAI (dezinvolt) : Ne-am găsit gazdă
în sat. Asta venisem să te anunțăm.
A fost chiar balotaj.

HERMETIC (plictisit) : Bine. bine. Au
alergat toate după tine, Casanova, care
mai de care, să te smulgă celeilalte.
Eu, unul, vreau să dorm.

MIHAI : Ești bărbat. Fii ferm. Ele să te
implore, tu să sforăi.

PAULA III (alarmată) : Mă părăsiți ?

MIHAI (degetul în jos) : Aici, ciment.
Acolo, casă, masă, spălat, călcat, încăl-
zit, gratuit. (Ride.)

HERMETIC : Doamna Paula...

PAULA III (exasperată) : Mama doarme.
A înghițit și un somnifer.

MIHAI : Dimineață, trecem să te luăm.
(Ușor ironic.) Dacă nu preferi să te
întorci acasă, cuminte, cu mămica.

PAULA III (sare în picioare) : Ia te uită
cu cine am vrut eu să mă mărit ? !!!

HERMETIC (fără prea multă convingere) :
Cu cine ?

PAULA III : Cu unul dintre voi doi.
Afară !

MIHAI (vesel) : Măi, măi, odată unul mic
de stat și mare-n fapte chiar dă nă-
vală peste tine, mai înainte să apuci
să strigî : „Săriți fraților ! Ajutor !”

PAULA III : Ieșiți afară ! (Ceea ce Mihai
și face, rîzînd în continuare.)

HERMETIC : Paula...

PAULA III : Nu mă cheamă Paula. De-
altminteri, planul a căzut baltă. Mări-
țișul nu mai este de actualitate. Afară !

HERMETIC (se înțepenește deodată. Par-
că-i alt om. Vorbește aspru și tăios) :
N-ai avut tată, n-ai avut mamă, mi-ai
făcut capul calendar, am înțeles. Nici
nu-mi pasă dacă asta-i fandoseală,
dacă-i o gogoriță ca să scapi tu ieftin
sau dacă-i adevărul gol-goluț. Faci pe
procurorul-șef, să-ți fie de bine ! Dar
cu tine ce faci ? Minte n-ai ? Inimă
n-ai ? Măruntaie n-ai ? Vino-ți în fire !
Hotărăște-te să faci față, altfel nu se
poate. Ce, tu ești din alea care fug
mereu, în prostie ? ! (Iese.)

PAULA III (*se repede după el*): Hermetic!

HERMETIC (*se întoarce*): Nă mă cheamă Hermetic. (Trîntește ușa.)

PAULA III (*singură. Pauză*): Plouă și plouă! (*Se duce spre fereastră, dar, înainte să ajungă, vede ceaiul pe masă. Se așază. Incepe să soarbă cite puțin, cite puțin. Se mai gîndește o clipă. Și începe deodată să ridă. Ride în hohote, cu capul pe masă. Geme. Nu observă cînd ușa se deschide din nou.*)

PAULA II: Rîzi sau plîgi?

PAULA III (*ridică privirea. O urmărește pe maică-sa, care trece spre cameră, unde-și va lăsa canadiana și mica valiză pe care o poartă cu ea*): Nu e dincolo.

PAULA II (*revine în verandă*): Știam. Ne-am încrucișat pe șosea.

PAULA III: Te-a observat și el?

PAULA II: O Dacia-1300 nu e un Mercedes alb.

PAULA III: Bei un ceai? (*Paula II se așază la masă. Își încălzește mîinile pe ibric.*) Bănuiam... speram că o să te întorci.

PAULA II: Nu erai sigură?

PAULA III: Nu. Pe vremuri, cînd eram mică, erai stîlpul meu de nădejde, nu dădeai niciodată îndărăt, știam că dacă începi ceva, o să duci pînă la capăt, vorba lui Mihai. Ca și tata, dealtmînter. Erați frumoși.

PAULA II: Aveam succes.

PAULA III: Nu știu dacă realizăm exact ceea ce înseamnă să fii progenitura unor celebrități. Totul era solid, durabil, asta da, asta o știam. Eram foarte mîndră. Voi făceați față. Făceați parte dintre cei care nu chiulesc, dintre cei care nu dau bir cu fugiții. Hermetic pretinde — Doamne, cum mai urla, parcă nu mai era el, mai adineauri — că ar trebui să-mi adopt în sfîrșit familia.

PAULA II (*bînd ceai*): Adică?

PAULA III: Adică, să vă semăn. Se pare că fac parte dintr-o familie care nu fuge, care știe să ia viața în piept. Care face față. Așa să fie oare?

PAULA II: M-am despărțit de tatăl tău...

PAULA III: Nu-ți cer explicații, nu vreau să aud nimic despre tatăl meu. Am fost lășă, și eu l-am părăsit. Să știi că n-am mințit; pur și simplu, nu știu unde se află acum. Dacă l-aș înființa din întîmplare, probabil că am trece unul pe lîngă celălalt fără să ne recunoaștem.

PAULA II: Dramatizezi inutil.

PAULA III: A făcut nu știu ce potlogărie. Castelul din cărți de joc s-a prăbușit. Am devenit vulnerabilă. Am aflat deodată că în viața ta și în viața lui, deci și într-a mea, nu era nimic solid, nimic durabil. A intrat deodată

în viața noastră potlogăria. Am dedus apoi, n-a fost prea greu, că și eu sînt fructul unei alte potlogării. Te-a șantajat sau l-ai șantajat tu; așa ai plecat la europene, așa ai plecat la mondiale, așa m-am născut eu, iar cupele de la toate campionatele acelea se adunau în vitrinele voastre cu nemiluita. Nu l-ai iubit nici o clipă. Era răul absolut necesar. Altfel, reușeai tu să ajungi unde-ai ajuns? Cite fete talentate și muncitoare au transpirat de pomană, în timp ce tu ai transpirat cu folos? Nu-ți neg munca îndrîjită, nici ambiția, nici sacrificiile teribile, talentul, ba, mai mult, geniul chiar. Există genii și în sport. Eu, sigur, acum am devenit alergică la multe, dar nu la frumusețe și la geniu. Complicația a apărut cînd am încercat să descurc un ghem încilcit de sentimente și impulsuri contradictorii.

PAULA II: Ce este important pentru tine?

PAULA III: Să trăiesc, mama, să știu exact ce este curat și drept și să trăiesc. Nici la apartamentul tău nu mai rîvnesc atît de mult. Nici la mașină. Vreau să știu cine sînt și ce sînt.

PAULA II: Și cam ce-ai vrea tu să faci, admițînd că nu rămii repetentă și că aș avea dreptul să mă informez despre planurile fiicei mele?

PAULA III: N-o să rămîn repetentă, poți fi liniștită în privința asta. Uite, o să încerc să nu fug. O să încerc să fac ceea ce ar fi trebuit să facem cu toții.

PAULA II: Cu toții, care? Adică, eu sînt acest „toți” generic, nu?

PAULA III: Hermetic mă acuză că aș face pe procurorul, un fel de acuzator public, și naiv și șmecher, fiindcă de fapt aș acuza ca să nu fiu acuzată. Aș fi și o falsă revoltată, o revoltată fără scop sau chiar scopuri. Deci și fără idei, ca să nu mai pomenim despre idealuri.

PAULA II (*se ridică*): Hai să ne culcăm, mai bine, e destul de tîrziu. Sînt frîntă.

PAULA III: Tot un fel de șmecherie ar fi și chestia asta cu tinerii revoltați. O pavăză în spatele căreia s-ar ascunde lenea, comoditatea, refuzul de a-ți hotări cu luciditate și conștiință, neapărat conștiință, propria ta devenire.

PAULA II: Pe cuvîntul meu că n-am nici o poftă să-ți ascult acum explicațiile.

PAULA III: Nu-ți explic nimic, mama.

PAULA II: Nu e nevoie nici să-mi prezinți scuze.

PAULA III: Nu-ți cer scuze, mama.

- PAULA II : Atunci, cei-ai acasă așa, cu tinăra generație ? Ce vrea, mă rog, tinăra generație ? Ce ne reproșează, deci, tinăra generație ?
- PAULA III : Te rog foarte mult să nu generalizezi. Eu nu m-am referit la nici un fel de relații între generații. Era o socoteală a mea, de familie. Ceva care ne privește în egală măsură pe tine, pe mine...
- PAULA II (*glacială*) : Ai cotrobăit în lucrurile mele. Ai citit un jurnal care nu era al tău...
- PAULA III : Nici al tău. Sau al tău și al meu, în egală măsură...
- PAULA II : Ai prins din zbor una-alta, ai tras propriile tale concluzii... Povești care nu te priveau...
- PAULA III : Nici pe tine. Sau pe tine și pe mine, în egală măsură.
- PAULA II : Bun. Perfect. Îți cer eu scuze.
- PAULA III (*calmă*) : S-auzim ! (*Repede, pentru ca să nu-i dea timp de reacție mamei sale.*) Tratează-mă în adult, te implor, trebuie să părăsesc infantilismul, gratuitățile, falsele probleme, falsele credințe, comoditatea, conformismul, există chiar și un conformism al revoltei adolescentine, ajută-mă, mama. Vreau să știu, vreau să înțeleg, vreau să pot hotări. Vreau să pot răspunde de mine însămi. Te rog.
- PAULA II (*se așază. Pauză*) : Nu știu. Nu înțeleg. Am avut întotdeauna impresia că cea strivită am fost eu. (*Iși aprinde o țigară.*) Ca să vezi...
- PAULA III : Nu vreau să-ți par oribil de egoist, dar nu despre asta te-am întrebat.
- PAULA II : Evident, nu despre asta.
- PAULA III : Mi-am dat și singură seama de ce din când în când trebuia să vii aici, în valea asta, în munții ăștia, în această comună, pe care am dorit și eu să o cunosc și pe care astăzi am străbătut-o pentru prima oară.
- PAULA II : Puteai să vii oricând.
- PAULA III : Bineînțeles. Dar nu folosea la nimic. O curiozitate turistică. E mai complicat și mai greu drumul celălalt.
- PAULA II : Spre tine ? Nu, draga mea, ți se pare, fiindcă ești foarte tinăra. Lucrurile încep cam așa, trăiești, înveți. Vrei să cunoști, simți că poți face ceva, ceva unic, ceva de care numai tu ai fi în stare, dacă... (*Fumează.*) Da. M-am măritat cu tatăl tău fără dragoste. era omul tare, acela care și-a dat seama ce puteam deveni, m-a luat în pumnul lui de fier, în felul lui mă iubea probabil, dar mai ales eram creatura lui, justificarea în fața colegilor, a forurilor și așa mai departe, orgoliul lui absolut, fiindcă am depășit cu mult tot ceea ce putuse realiza înaintea mea cu alte eleve talentate. Eram descoperirea lui, nu mă lăsa să-i
- scap din mină. M-am îndrăgostit de un băiat, un „civil” oarecare. (*Pauză.*)
- PAULA III : Și l-ai părăsit pe „civilul” acela.
- PAULA II : Nu se putea altfel.
- PAULA III : Era atât de important să devii o mare campioană ? O celebritate ?
- PAULA II : Celebritatea e o consecință. Dealtminteri efemeră. Era important să fac ceea ce puteam face cel mai bine, asta era important. Și urgent. Sint foarte puțini anii prin care poți să-ți justifici întreaga ta existență. O să afli și tu asta, la timpul tău.
- PAULA III : Timpul meu a și început să curgă. Prea iute. Trebuie să hotărâsc acum, foarte, foarte repede, ce-o să încerc să devin. Tu, sau...
- PAULA II (*tâindu-i fraza, cu un început de nervozitate*) : Oricum, e bine că ți-ai dat seama : rochia bunicii, jurnalul „Ior”, placa aceea comemorativă de lângă fîntină sint... pot fi... hai să zicem, niște repere, dar nu folosesc la nimic, dacă refuzi să te accepți pe tine însăși așa cum ești și atât cit ești. Nici mai mare, nici mai mică. Doar atât cit ești.
- PAULA III : De ce nu m-ai lăsat să termin ? Am vrut să spun : eu pot să încerc să devin tu sau ea. Adică să practic și să justific pînă la un punct compromisul, cum ai crezut tu că este absolut necesar, sau să caut un alt drum, poate mai greu... Nu. Nici măcar mai greu, doar mai curat.
- PAULA II : Liber. Nimeni nu te oprește. Fă ce vrei, compară-te cu cine vrei, utilizează măsura (*gest spre „înalt”*) care ți se pare cea mai convenabilă. Cînd o fi să-ți faci bilanțul — eu, fatal, mă apropiez de bilanțuri — să poți afirma că atât puteai îndeplini, atât ai și îndeplinit.
- PAULA III : Cu orice preț ?
- PAULA II : Există un preț chiar și pentru cei care nu vor sau nu pot să plătească prețul.
- PAULA III : Admit că e teribil, poate nu mi-am dat seama întotdeauna, e teribil să compari, să fii comparat. În fiecare clipă tu a trebuit să faci față comparației. Ținta era împinsă mai departe, din ce în ce mai departe. Făcea parte din mecanismul la care erai supusă. Făcea parte și din imboldul de depășire a limitelor cunoscute. În privința asta, n-are de ce să-ți fie rușine. Ai fost o mare campioană.
- PAULA II : Mulțumesc.
- PAULA III : Nu glumesc, sint absolut sinceră. Te-am urmărit, cu pumnii strînși, cu inima zbătîndu-mi-se să-mi spargă pieptul, țîșneam în picioare, inundată de o neasemuită fericire, atunci cînd mii de oameni te aclamau. Toți erau

frumosi, si bunii, si-i iubeam pe toti.
Un campion este o flamura, o autentica si nerepetabila minune.

PAULA II (*incalzindu-se*): Pentru ceva adevărat se poate și muri.

PAULA III: Povestea cu prețul? Acesta este prețul obligatoriu?

PAULA II: Moartea nu e numaidecît fizică. În acest sens, nu este numaidecît obligatorie. (*Dură.*) Dar cînd este?

PAULA III: Nu te cred, nu te cred deloc.

PAULA II (*este lansată, vorbește*): Poți modela și remodela un lut inert, îl poți însufleși. Fără forța ta, fără încrederea ta, fără tirania ta, poftim, recade, se întoarce la acea stare nediferențiată de la început. Uite, acum, de exemplu...

PAULA III (*cu ură*): Să nu-mi pomeniști de domnul doctor!

PAULA II (*idem*): Nu-ți pomenesc de el, fiindcă nu despre el era vorba. Am avut nici nu mai țin minte cîte eleve, fiecare în parte valora de două sau de trei ori mai mult decît tine. Am una acum, în special una dintre ele, va ajunge o foarte mare campioană, are toate șansele, dacă va merge cu mine mai departe. Aș fi putut face pentru tine măcar un sfert din cît fac pentru ea și, poate, ar fi ieșit ceva din tine. Ai refuzat.

PAULA III (*strigă*): În sport?! Mă faci să rîd.

PAULA II: Nu în sport, drăguță. Asta cere curaj, nu glumă. Cere creier, nu numai mușchi. (*Disprețuitoare.*) Chel-tuiește banii pe care ți-i dau. Pentru tine, ajunge. (*Se ridică.*)

PAULA III: Stai puțin! (*Îi aruncă drept în față.*) Poate că într-o zi voi reuși să-mi port numele fără să mor de rușine!

PAULA II: Ilarion? (*Cu răutate.*) E legitim, e legal. Paula și Toni au fost două ființe excepționale, care au trăit într-un timp excepțional. I-am admirat, i-am venerat, dar asta nu a schimbat situația: am fost un copil din flori, de care alți copii, la școală, cruzi cum sînt copiii și inconștienți cum sînt copii, rideau. Mai tîrziu, mi s-a comunicat cît de mîndră ar trebui să mă simt și ce răspundere apăsă pe umerii mei. Am înțeles și asta. Am devenit Paula Ilarion, și așa mă numesc și astăzi, după divorț. Fiindcă numele mi l-am făcut eu, prin „munca și transpirația mea”. Și prin toate îndoilele și încercările și bucuriile și înfrîngerile prin care am trecut. Inclusiv ceea ce tu numești compromis.

PAULA III (*uimită*): Cît ești de orgolioasă...

PAULA II: Poate nu fac parte din neamul celor care nu fug, dar fac parte cu siguranță din neamul celor care

învîing. Asta ți-am dăruit eu ție. Numele meu. Autentificat de mine însămi.

PAULA III: Dar celălalt? Paula?

PAULA II: Care Paula?

PAULA III: Paula, mama. Singura, adevărata Paula. Ce știm noi despre Paula? Ce știm noi despre Toni? Ca să enumăr rapid, ca tine. Entuziasm, romantism — epoca se preta —, încăpăținare — asta măcar am moștenit-o amîndouă —, intransigență, temeritate. Un roman de dragoste; aproape un roman de capă și spadă. Ni se pare că știm enorm. Dar ei nu încap în tiparele noastre.

PAULA II: Sigur, m-am comparat fără să vreau, de nenumărate ori, și cu ei. Uneori mi-a ajutat, alteori nu. Eu n-am trăit în zile „excepționale”, ci doar într-o cotidiană normalitate. Te obișnuiești și cu asta.

PAULA III: Eu nu vreau să mă obișnuiesc. Eu nu vreau să uit. Povară sau nu, amintirea lor există. Nu pot accepta ca execuția unui bărbat tînr care știa, de veacuri știa, că el face parte dintr-un neam care nu fuge, să fie clasificată la împlîiri „excepționale” dintr-un timp „excepțional”. Iar noi să ne obișnuim și cu asta. Cîte secunde ducăză trecerea în neființă a tînarului care nu-și trădează ființa? Toată frumusețea, toată spaima, tot curajul, toată dragostea lumii încap în acele fracțiuni de secundă. Ar fi putut striga: „Bestiilor!” A strigat: „Trăiască România!”

PAULA II (*înduoșată*): Ești încă o fetiță, slavă Domnului. Tu nu ai un trecut. Nu te împovăra cu al altora, chiar dacă este mărș și ademenitor.

PAULA III: Sînt obligată să-mi asum un trecut. Acela al moșilor și strămoșilor mei. Sînt obligată să-mi asum și un viitor. Acela al contemporanilor mei. Sînt deci obligată să cunosc prezentul. Nu mă las nici copleșită, nici ademenită. Doresc doar să încap perfect în pielea mea.

PAULA II (*zimbînd*): Perfect?! Cuvînt prea mare. Deci imperfect.

PAULA III (*se plimbă, se duce la feres-trele închise*): A stat ploaia. Nu vrei să ieșim puțin? Mă înăbuș aici.

PAULA II: Nu. Du-te singură, dacă-ți face plăcere. Plimbă-te prin jurul căsuțelor, nu ieși din zona motelului...

PAULA III: Nu e nici o primejdie... afară... (*Paula II se îndreaptă spre cameră.*) Mama... (*Paula II o privește, adică: „N-ai terminat?”*) Paula III, *răspunzîndu-i*. N-am terminat, nu fugi încă. (*Reia.*) Părea ridicol, pe atunci, imediat după război, să dorești să te înscrii numaidecît la Drept, atunci cînd se credea că nu va mai fi niciodată nevoie de judecători, de procurori, de avocați, de notari și chiar de legiu-

tori, căci legile și dreptatea vor apărea de la sine, zilnic și în proporție de masă. Paula, ziua, munea, seara, învăța. Și-a dat bacalaureatul, cine știe cu câte crîncene sacrificii. A dorit pentru ea însăși un singur lucru: să se înscrie la Drept. Nu e fantastic? Ii lipseau uneltele prin care ar fi putut interveni, căci avea un ascuțit simț al dreptății: încerca să și le făurească. (Pauză scurtă.) Presupun că și eu îmi intuiesc corect epoca mea: nu știu de ciți triumfători aveau nevoie pe cap de locuitor; un truditon conștiințios și anonim este însă sigur necesar. Cam asta consider eu „excepționalul” în normalitate.

PAULA II : Un truditon conștiințios, anonim și incorruptibil, dacă am înțeles bine. Nu prea se împacă asta cu aiurelile tale, cu mofturile, cu fantasmagoriile și cu vedetismele tale de copil răzgîiat, dar, în fine... Și, cam în ce domeniu ai de gînd să trudești anonim?

PAULA III : N-am prejudecăți. Mulgătoare la vaci... zootehniciană... asistentă medicală... poate, salt peste un prag, dacă reușesc, bineînțeles. Medicină.

PAULA II (atentă la ton) : Medicină? Tu?

PAULA III : Un medic nu este nicicînd un triumfător; finalul este obligatoriu același. Dar ce extraordinar făuritor de unelte pentru fericirea cotidiană! Cit de departe sînt împinse limitele speranței și ale liniștii, fără de care nu putem trăi nici o secundă...

PAULA II (aprinzîndu-și o țigară) : Nu mi-am imaginat niciodată că voi avea o astfel de discuție cu tine. Poate că într-adevăr nu te cunosc deloc.

PAULA III (schimbînd tonul) : Mama... tu crezi că se mai întoarce?

PAULA II (întîi pare mirată, apoi înțelege; enervată) : Sandu? Da, o să se întoarcă.

PAULA III : Cînd?

PAULA II : Asta, chiar că nu te interesează pe tine.

PAULA III : Ba da. Închipuie-ți! Și asta.

PAULA II : Îl detești, știu. Mă voi căsători cu el, fetițo.

PAULA III : E o oarecare diferență între voi.

PAULA II (nervoasă) : Cîțiva ani. Ei și?

PAULA III : Nu mă refeream la ani. (Pauză.) Și el face ceva important și care, în concepția lui, înseamnă, cred, Dreptatea. Sau cel puțin încearcă. Lasă-l în pace să încerce, mama.

PAULA II (ridicînd tonul) : Beaa, asta face. Începe să-și creeze și să-și cultive tot soiul de complexe stupide. E un chirurg admirabil, are înainte un viitor strălucit, dar dă dovadă de neașteptate slăbiciuni și complezențe față de el însuși.

PAULA III : Mama, pentru numele lui Dumnezeu, tu refuzi să vezi că omul ăsta este bolnav! Că, peste trei sau patru ani, poate și mai puțin, nu va mai putea opera deloc. Va fi aproape un handicapat. Nu înțelegi că băutura este o fanfaronadă... atîta desperare ascunsă... este o mască, pricepi?

PAULA II (enervată la culme) : Justificări... o anchetă idioată, cîteva birfe, bursa aceea mereu amînată... De rigoare, de asta are nevoie, nu de justificări.

PAULA III : Nu are nevoie nici de bursă, nici de secția lui splendidă de chirurgie, nici de Mercedesuri albe sau negre sau cum or fi... Are nevoie de liniște, are nevoie să se legăsească, să-și recapete încrederea în capacitatea lui profesională, pe drumul încă necunoscut pe care și l-a ales, poți fi convinsă, după lungi dezbatere, și nu numai cu el însuși, ci și cu specialiștii consultați.

PAULA II : Cîte informații dintr-o dată! (Este evident că nu dă nici o importanță celor spuse de către fiica ei.) Ai făcut o veritabilă anchetă. Jignitoare.

PAULA III : De ce jignitoare? Fiindcă mă interesează și ceea ce nu mă privește absolut direct? Era nevoie doar de puțină înțelegere și de puțină tandrețe din partea ta. O să pleci împreună cu el? O să-l urmezi?

PAULA II : Unde?

PAULA III : La spitalul cel nou, pe care-l va lua în primire; acolo unde știe că o să poată face față în situația lui actuală și mai ales în cea imediat viitoare, acolo unde știe că este așteptat și că este necesar.

PAULA II : N-o să-l urmez. Și nici el n-o s-o steargă nicăieri. Nu se părăsește, fără un motiv absolut întemeiat, o clinică universitară. Dacă era într-adevăr ceva serios, aș fi fost fost prima care aș fi aflat.

PAULA III : Deci, nu e nimic serios.

PAULA II : Nu. (Puțin mai relaxată.) Cunosc și eu cîteva specialiști, proastă mică! Nu trăiesc numai cu capul în traistă.

PAULA III : Va să zică, știa! Știa!

PAULA II : E o boală de bătrînețe, el e prea tînăr, imposibil... Și-apoi, chiar dacă ar fi așa... există tratamente... o gamă de medicamente specifice. Unele

foarte scumpe, dar eficace... miinile pot fi stăpinite... n-ar fi primul chirurg care...

PAULA III : Sigur ! Voința, ambiția, cariera.

PAULA II : Nu cariera. Pasiunea. Datoria.

PAULA III : Datoria față de pacient, în nici un caz.

PAULA II : Există întotdeauna un secund, un alt medic alături, care poate interveni în plagă. Și-apoi, în asemenea cazuri, accidentele sînt extrem, extrem de rare. Cvasiinexistente. Bomba nu cade de două ori în același loc.

PAULA III : Deci, vrei să-l obligi să-și continue ascensiunea triumfală... Te-ai gândit cum o să trăiască, dacă o să reziste la dansul tău pe sîrmă ? Nu încerca să faci din el ceea ce a făcut tatăl meu din tine. El n-are sau nu vrea să aibă stofă de campion.

PAULA II : Vorbești ca o îndrăgostită. Îi iubești sau îl urăști ?

PAULA III : Mama ! Cum poți ? Cum poți... *Fuge afară, lăsînd ușa larg deschisă.*)

PAULA II : Ah, Dumnezeu ! Asta mai lipsea.

(Lumina se schimbă rapid. Curtea lui Samuilă. Dimineața. Paula I are brațul legat de gît cu un bandaj.)

SAMUILĂ : Tu nu moștenești nimic. N-ai fost legitim.

VOCEA RAVECĂI : Samuilă !

SAMUILĂ : Taci, tu ! *(Paulei I.)* Te-am ținut din mila mea. Ți-am ascuns și soldatul, te-am ascuns și pe tine, în ascunzătoarea mea. După ce-ai golit încărcătorul și l-ai lichidat pe neamțul care a dat peste voi, ce mai puteai face, dacă veneau alții ? Mureați acolo, sub ripă. Eu v-am găsit, eu v-am adus îndărăt în toilul luptelor. V-am dat de mîncare, v-am îngrijit, v-am spălat, v-am adăpostit, mi-am pus pielea-n băț pentru voi, mai bine de trei zile.

PAULA I : De cînd a fost rupt zăgazul ai știut că s-a zis cu Panzerule lor, ai știut că se întorc ai noștri ; soldatul și cu mine, chiar și neamțul putrezind în ripă, am fost pașaportul tău cel mai sigur.

SAMUILĂ : M-am purtat omenește. Soldatul e la spital. Frontul s-a îndepărtat. Gata ! Cară-te, cu plodul tău cu tot.

VOCEA RAVECĂI : Samuilă...

SAMUILĂ : Taci, tu ! *(Paulei I.)* Mor eu de frica unei borțoașe... Vorbește lumea. Da' să știi de la mine : poți să te și judeci, tot eu cîștig. Nu sare

unul să te ajute. Nici legea nu te ajută.

PAULA I *(cu o stranie solemnitate)* : Legile se fac și se desfac, lumea vorbește și-apoi tace, ce-mi pasă mie de legea despre care pomeniești și de lumea despre care pomeniești ? Eu sînt în afara lor. Nu mă mișc de aici, pînă la 40 de zile. După aceea, poți fi liniștit. Plec. Nu mă judec nici cu dumneata, nici cu nevasta dumitale. Ia-ți curtea și livada. Am eu altă judecată de făcut.

SAMUILĂ : Tu n-ai lege, n-ai credință, n-ai biserică, ce-ți trebuie ție parastas de 40 de zile ? ! Ai să fii cu burta la gură, mai mare rușinea ! Îi facem noi parastatul cumnatului nostru Antonie.

VOCEA RAVECĂI *(bocet ascuțit)* : Antonie, Antonie... unde te-ai dus tu, Antonie...

SAMUILĂ : Taci tu, n-auzi ? ! *(Raveca tace.)* Îi facem noi și pomeni, și parastas, și tot ce trebuie. Îi ridicăm noi și un monument, că banii nu ne lipsesc, slavă...

PAULA I *(brutal)* : Nu ! Să nu îndrăznești tu să-i ridici un monument lui Toni ! Să nu îndrăznești, că mă judec atunci cu tine, și cu muieră ta, și cu tot neamul tău, pînă-n pinzele albe ! Mă lupt să schimb legea și vă tîrăsc la tribunale, înțelesu-m-ai ? ! Muntele știe că sînt femeia lui Antonie Vlad Avram. Valea știe că port pruncul lui Antonie Vlad Avram. Martoră îmi este obștea, vă chem la judecata obștii.

SAMUILĂ : Nu-i ridic eu monument, o să-i ridice obștea.

PAULA I : Obștea să facă ce crede de cuviință. Tu, însă... Incuie-te în ascunzătoarea ta betonată și cu aer condiționat, îngroapă-te-n blănurile tale scumpe, cu poza ta înrămată cu tot, numără-ți pepetele cu cocoșii, dar să nu te prind că-mi tai calea la fîntînă, în ziua aceea.

SAMUILĂ : Da ? Și ce ai tu, mă rog, de căutat la fîntînă, în ziua aceea ?

PAULA I : Ravecă ! M-auzi ?

SAMUILĂ : Taci tu, nu-i răspunde !

PAULA I : Ravecă, habar n-am ce fel de vremuri vin peste voi de-acum înainte. Ca să fiu cinstită, nici nu-mi pasă ce-o să se întîmple cu voi și cu toată averea voastră, și chiar cu viața voastră. Un singur lucru încearcă să păstrezi pentru sufletul copilului tău...

VOCEA RAVECĂI *(ascuțită)* : Da' ce, copilul meu e mort ? Te-ai bolunzit de cap ! Auzi, Samuilă...

SAMUILĂ : Taci, tu ! *(Ironie.)* Ia s-auzim ce ne învață domnișoara noastră, că noi sîntem proști. Nu știm ce-i de lipsă copilului nostru.

PAULA I : Ravecă, ție-ți vorbesc. Să nu strici casa bătrînească. Să nu lași să

fie stricată. Casa este a copilului meu și a copilului tău și a copiilor lor. Auzi ? Poate odată se întoarce acolo sufletul copiilor. Poate o să fie norocul lor cel adevărat. Averele lor întregă. *(Dă să plece.)*

SAMUILĂ (tot ironic) : Și norocul tău unde-l cauți ? La fîntînă, în a patruzecea zi ? S-au dus, domnișoară, averea și norocul tău. Și Toni al tău s-a dus. Antonie Avram rămîne aici. Este al meu, cumnatul meu, fratele nevestii mele. S-a luptat pentru mine și pentru satul ăsta. Pentru pămîntul ăsta. Pentru țara asta.

PAULA I : Ți-l faci steag, Samuilă ? *(Ride încet.)* Of. Doamne... *(Foarte liniștită.)* Ai dreptate. A iubit oamenii ăștia, și satul ăsta, și pămîntul, tot pămîntul. Și a murit aici, și va rămîne aici, în acest pămînt. A murit chiar și pentru tine, dacă stau să mă gîndesc. *(Ride.)* Dar, al tău ? ! Un gangster trebuie să fie deștept, un gangster trebuie să știe exact, la nevoie, pe cine poate și pe cine nu poate conta. Samuilă, tu nu poți conta decît pe ceea ce se cumpără. Știu că nu te uiți la preț. Dar tu nu ai cunoscut și nu ai bănuțit vreodată prețul lui Toni. Eu zic să nu prea contezi pe ceea ce nu a fost, nu este și nu poate fi al tău.

SAMUILĂ (brutal) : Mă ameninți ? Încerci să mă șantajezi ?

VOCEA RAVECĂI : Samuilă...

SAMUILĂ (furios) : Taci, tu, că-ți mut odată ș-odată fălcile, muiere proastă ! *(Paulei I.)* Așadar, ai plănuțit tu vreo coțcărie și crezi c-o să-ți meargă acolo, la fîntînă, cînd o să fie lumea adunată, cînd o să fie tot satul, și autoritățile, și primarul, și florile, și discursul...

PAULA I : Acolo, la fîntînă, o să merg singură. Cînd n-o să fie nimeni, în zori. Eu singură.

SAMUILĂ (neîncredător) : Singură ? De ce să mergi atunci ?

PAULA I : Am de lăsat un semn, de-a- ceea.

SAMUILĂ : Un semn ? Atît ?

PAULA I (aprobă încetîșor din cap) : Atît.

(Schimbare rapidă. Soarele strălucește prin ferestrele deschise de la verandă. Și ușa este larg deschisă. Paula III intră, ca și cum s-ar întoarce dintr-o lungă și plăcută plimbare.)

PAULA II (repeziindu-se) : În sfîrșit ! Doamne. Dumnazeule, am crezut că înnebunesc ! Pe unde ai hoinărit toată noaptea ? Am alarmat recepția, miliția, Bucureștiul...

PAULA III : Bucureștiul ? Inutil. Mercedesul a ars...

PAULA II : ...ai fost căutat în sat...

PAULA III : M-ai căutat tu ? Personal ? La Samuilă ai fost ?

PAULA II : La Samuilă ? !... Acela care...

PAULA III : Acela care.

PAULA II (sec) : A murit de mult.

(Sandu trece prin dreptul ferestrelor, dar Paula II, care se află cu spatele, nu-l vede.)

PAULA III : Trăiește. E bine merci. Adică ramolit, dar numai cînd îi convine. A fost o întrevvedere extrem de instructivă. Merita deplasarea. De ce nu l-ai vizitat niciodată ?

PAULA II : Nu exista nici un motiv.

PAULA III : Unul major : casa bătrînească.

PAULA II : A fost demolată. Dealtminteri *(Sandu s-a oprit pe treptele care duc, din verandă, jos, pe pașaje. Paula II continuă, fără să realizeze),* tipul a reușit să-și vindă mai tot ce avea, în timp util. Înainte de naționalizare, înainte să intre la pușcărie.

PAULA III : Mai tot. În afară de casa bătrînească. Ai văzut-o vreodată ?

PAULA II : Da.

PAULA III : Am căutat-o ieri zadarnic. Am bătut ulițele și curțile oamenilor. Nimeni nu știa să-mi spună ceva precis. Așa am ajuns la Samuilă. În zori. *(Abia acum Paula II îl zărește pe Sandu.)* Noaptea mi-am petrecut-o încercînd să-l salvez pe domnul doctor din flăcări. Extraordinar cum se dezagregă un Mercedes alb ; își leapădă treptele netrebnice și țîșnește drept în sus, imaculat, cu viteza luminii.

PAULA II : Ai dormit în sat ?

SANDU : La dispensar. Am hotărît să-mi petrec concediul, tot concediul, după cum plănuisem.

PAULA III : Mîncăm ceva ? Am bătut atîta cale, pe jos, amîndoi... *(Lui Sandu.)* Dumnaveastră nu vă e foame ? *(Începe să desfacă sacoșe, pachete, tot ceea ce fusese adus în ziua precedentă.)*

PAULA II : Ai fost și tu la Samuilă ?

PAULA III : Nu. E o afacere de familie.

PAULA II : L-am întrebă pe Sandu.

PAULA III : Lasă, mama, de ce să ne supărăm de dimineață... *(Ia cana, ibricul, termosul.)* Aduc apă. *(Dispare.)*

SANDU : Ne-a lăsat singuri. Spune ce ai de spus.

PAULA II : Am spus aseară tot ce era de spus. Ne-am spus mult prea multe, ca să mai putem suporta, și tu, și eu, încă o scenă identică.

SANDU : Fiindcă ți-ai permis să dai o telegramă, în numele meu, anulînd o vizită pe care o hotărîsem încă de la București, încă de-acum o lună. Pentru asta mi-am luat aceste zece zile din concediu, ca să ajung să discut

direct cu forurile locale, cu proiectantul, cu constructorii ! Anumite dotări în plus se dovedesc necesare. Cînd or să se facă ? Poate că cer prea mult, poate că n-am dreptate, trebuie să mă conving.

PAULA II : Ai discutat. Ți-ai pierdut zile și nopți, în avion, în tren, pe șosele, la minister, la institute de proiectări, pe la nu știu cîte secții de aparataje medicale. Pentru un spital la care nu vei funcționa o zi. Îți faci un rău inutil. Îți agravezi... (*Se oprește brusc.*)

SANDU (*după o pauză*) : Agravez... hai, termină, dacă ai început, termină.

PAULA II (*ii pune mina pe braț, apoi se lipește de el*) : Prostii !

SANDU (*o stringe în brațe, dar se desprinde aproape imediat*) : Știi...

PAULA II : Te iubesc...

SANDU : E frumos. Sună frumos.

PAULA II : Te iubesc. Nu pot fi alta decît aceea care sînt.

SANDU : Ori totul, ori nimic.

PAULA II : M-am întrebant, am încercat să prevăd cum aș reacționa, dacă se adevărește...

SANDU : ...că sînt bolnav ? Că n-o să mai pot opera ? Că n-o să mai fiu eu, cel de astăzi ? Sînt bolnav. Te-ai mințit și m-ai mințit suficient.

PAULA II : Și tu m-ai mințit.

SANDU : Da. Trebuia să te previn de la început. N-am avut puterea s-o fac.

PAULA II : Eu trebuie să fiu puternică. Mereu puternică. Strivită, și totuși puternică.

SANDU (*ironic*) : În dimineața asta nu mă simt în stare să mă înduișez. Vorba fiicei tale : să mîncăm. Se așază stomacul, se așază și sentimentele. (*Pauză.*) Îmi dau seama că reacționez nepotrivit. Nu sînt prea mîndru de mine însumi. Ei, ce facem ? Trecem la stomac, la sentimente ? Ne continuăm călătoria ? În doi ? În trei ? În unul ? În nici unul ?

PAULA II : Unde te-ai întîlnit cu Paula ?

SANDU : Ce importanță are ?

PAULA II : Are. Asta nu e un răspuns chiar atît de dificil de dat. (*Paulei III, care s-a întors din curte.*) Unde v-ați întîlnit ?

SANDU : La o fîntînă.

PAULA II (*izbucînd*) : Dar ce vă închipuiți voi ? Că sînt de piatră ? ! Că pot să înghit la nesfîrșit cuie, ace, scaieți, spini ? Că mi se poate arăta la nesfîrșit bățul, cozonacul, obrazul și iar ciomagul... Culcat ! Drepti ! Înainte ! Culcat ! La dreapta, marș ! La loc comanda. La stînga, marș ! Drepti ! Bate talpa, leat ! Sus ! Sus bîrba ! Sus capul ! Sus privirea ! Înaltă-te pe vîrfuri ! Nu te lăsa pe călcîie ! Nu da în brînci ! Drepti ! Jos ! Burta la pămînt ! Tîrîș ! Pe coate !

Drepti ! Dre-e-e-epți ! Bate talpa ! Boscancii au ținte de fier. Sus ! Fierul sus ! În-n-a-a-i-i-înte ! Muzica ! Muzica !

PAULA III (*strigînd*) : Mama ! (*Paula II n-o aude.*) Mama, știi că Samuilă trecuse pe numele tău casa bătrînească ?

PAULA II (*amețită*) : Ce-ai spus ?

PAULA III : Știi că Samuilă...

PAULA II (*aspru*) : Ce-ai spus ? Repetă !

PAULA III : Samuilă mi-a povestit chiotînd, considera asta ca pe una dintre marile lui șmecherii...

PAULA II (*lui Sandu*) : Unde locuiește ? SANDU : Cine ?

PAULA II : Samuilă.

PAULA III : Într-o căsuță nouă, modernă, la șosea. Raveca a murit. Fiul lui lucrează nu știu unde, în Liban, în Irak... S-a însurat, lucrează și nevastă-sa acolo.

PAULA II : Gonește timpul peste noi...

SANDU : De ce te sperii ?

PAULA II : Nu mă sperii. Arăt eu a ființă înspăimîntată ? Ascultam ceva... E un vuiet care vine de departe, sînt soapte... Am țipat ?

SANDU (*Paulei III*) : Las-o în pace. Desul ! Las-o în pace.

PAULA II : Cînd eram fetișcană, odată, într-un sat, am auzit strigăte : „Vine valea mare“. Se dăduse drumul la hait, cine știe cum, nepotrivit, sus, în munte, și apa înainta ca un zid înalt, cu iuteală, la vale. S-a înecat un vițel. Copilul care-l păstora se luase cu joaca, acuma înțepenise pe o insuliță de prundiș, în învolburarea aceea, și maică-sa, de pe mal, urla peste vuietul riului : „Nu te mișca ! Stai acolo. Așteaptă, puicule, așteaptă !“ și încerca să intre în apă. O țineau oamenii.

PAULA III (*încet, parcă obosită*) : La început, la început de tot, cînd Samuilă a realizat ce val uriaș se ridică amenințînd să-l inee, a încercat să reia legătura cu Paula. I-a propus bani, pensie alimentară, i-a propus chiar, dobitocul, să adopte el fetița lui Toni. A trimis un mesager, altul, la urmă un avocat. Toate curgeau, gîrlă, spre Paula. Iar ea tăcea. Și Samuilă dubla prețul. Pînă-ntr-o zi, cînd și-a amintit, a și altoit-o pe Raveca pentru că nu l-a tras de mincă din vreme, și-a amintit povestea cu casa bătrînească. A trecut-o pe numele tău. Trebuia acceptul Paulei ; a expediat actele urgent și a așteptat. Paula murise la spital. Casa a rămas a nimănui. Samuilă a refuzat să mai admită că-i aparține, a „lepădat-o de la el“, pur și simplu.

PAULA II (*răgușită*) : Unde sînt actele acelea ?

PAULA III : Nu știu.

SANDU : S-or fi rătăcit. S-or fi pierdut. Erau ani de răsturnări, de reășezări.

PAULA II : Probabil. (Pauză.) Am văzut casa o singură dată. Într-o toamnă. Se făcuseră ceva lucrări mari, pe mal ; pământul se povirise. Dinspre livadă nu se mai zărea decât un acoperiş. Am coborât cu inima strinsă. Când colo, casa era întreagă ! Din lemn vechi şi tare. Se ţinea în stilpi şi-n grinzi lustruite ; înbinările fuseseră atât de bine făcute încît nu bătuseră o singură scobă, un singur cui de fier. Mai tirziu, am primit o telegramă, n-am înţeles de ce şi cine mi-a expediat-o. Să vin repede, casa urma să fie demolată. Întram în cantonament, n-am avut timp să răspund. Plecam la Olimpiadă.

PAULA III : Te-ai întors cu o medalie de aur.

(Pauză.)

PAULA II : Da.

(Fără o vorbă, Sandu se ridică, iese. Îl priveasc amindouă cum trece încet prin faţa ferestrelor, îşi aprinde o ţigară, se îndepărtează.)

PAULA III : Rochia o iei tu, da, mama ? Pe mine mă aşteaptă băieţii, jos, se grăbesc, pină-n seară trebuie să fim la Bucureşti.

PAULA II : Bine.

PAULA III (se apropie de ea, parcă nu se poate încă decide să plece) : Am simţit mereu nevoia să mă delimitez de tine. Eram hotărâtă să mă duc şi să aflu ceva despre tatăl meu.

PAULA II : Vrei să te duci să-l găseşti...

PAULA III : Da. Cred că o să mă duc. E ca un proces. (Gînditoare.) Îmi lipsesc piese la dosar.

PAULA II : Procesul cui ?

PAULA III : Al meu. E doar o etapă. O trecere. Încerc să nu fug, fiindcă-mi vine să fug şi să scap ieftin.

PAULA II : Îl iubeşti ?

PAULA III (înroşindu-se brusc) : Pe tata ?

PAULA II : Nu fugi. Nu încerca să scapi ieftin.

PAULA III (sincer) : Cred că a fost important pentru mine că am putut trăi un timp în preajma unui om ca el. Îi admir curajul. Dar Sandu n-are nevoie de mine. Aseară m-a invitat la dans ; nu se uita la mine, nu pe mine mă stringea în braţe. Părea gînditor şi absent, căuta cu privirea ceva dincolo de mine, mult, mult mai departe. (Fortînd imperceptibil tonul.) Nici eu nu am nevoie de el, mama. (Cu o lumină în privire.) Odată mă voi îndrăgosti, dar atunci va fi... va fi...

PAULA II : Şi-ţi închipui că de mine are nevoie ?

PAULA III (bătăloasă) : Asta e problema ta, nu am darul ghicitului.

PAULA II : Te interb, fiindcă... (Dar nu-şi termină fraza.)

PAULA III (mai domol) : Are nevoie de munca lui ; este medic şi numai asta poate fi, medic. Restul este cu totul secundar. Mă duc.

PAULA II : Paula... (Fata se opreşte.)

PAULA III : Da, mama...

PAULA II : Toată ziua de ieri, toată seara de ieri, mi se părea că o aud, o simt şi o văd pe Paula. Acum nu mai reuşesc să-mi amintesc cum arată.

PAULA III : Ba da, mama, îţi aminteşti. Nu se poate să nu-ţi aminteşti. Paula arată exact aşa cum era în fotografia aceea : 10 august 1944.

PAULA II : Nu-i extraordinar, monstruos aproape, ca dintre toţi, toţi aceia care i-au cunoscut, să fi rămas doar Samuilă, puşlamaua asta bătrînă, clămpînd din dantura lui falsă, povestind în dreapta şi în stînga, cui vrea să-l asculte, „povestea lui Toni şi a Paulei sale“ ?

PAULA III : Îl cunoşti pe Samuilă ? Ai fost la el ?

PAULA II (cu forţă şi ură) : Niciodată.

PAULA III : Dar el te-a pîndit. A încercat să ajungă la tine.

PAULA II : Da.

PAULA III : Bineînţeles. Erai o celebritate. Îşi mai aranja puţinţel autobiografia. Ştii ce mi-a mai dezvăluit ? După ce Paula plecase, zile întregi a adulmecat în jurul fîntinii, a scormonit pămîntul, a impuns crăpăturile stîncilor, era convins că zăcea acolo, periculoasă la culme, un fel de „bombă“ cu efect întîrziat, ceva pus anume ca să-l nenorocască pe el cînd o să iasă la iveală. Şi cînd, în sfîrşit, s-a săturat să caute, a ajuns la singura concluzie posibilă : semnul era doar pentru Toni. „Tovarăşă“, mi-a spus, rîzînd, „asta numai într-o minte proastă de muiere poate să încapă. Doar cumnatul Antonie murise, la ce-i mai trebuia lui semn, acolo, la stînci ?!“ Şi s-a uitat nu ştiu cum la mine, mirat, fără să mă rînjească, ca un clown care-şi ratase ultimul lui număr în arenă.

PAULA II : Îţi dai seama că, pentru prima oară, cînd am spus „Paula“, mi-ai răspuns fără să adaugi „Eu nu sint Paula“ ?

PAULA III : Şi tu eşti Paula. (O mîngîie uşor pe obraz, ca pe un copil.) Ce ai de gînd să faci ? Vei rămîne la Bucureşti ?

PAULA II : Nu ştiu încă.

PAULA III : Eleve ta, fata aceea care are toate şansele să ajungă o mare campioană... Federaţia, juriile, campionatele, stadionul...

PAULA II (repetînd) : Un mare campion este o flamură, o nerepetabilă minune.

PAULA III : Nu poți ceda.
PAULA II : Cred că nu, Paula.
PAULA III : La revedere, mama !
PAULA II : Cu bine. (Paula III iese.
Paula II începe să strângă lucrurile
răvășite peste tot. Le împachetează. Ia
rochia de tulle alb, care a rămas pe
speteaza unui scaun.)

SANDU (intrînd) : Ieri după-amiază, fulgerele brăzdau cerul, dar picăturile nu începuseră încă să cadă. Rochia albă se rotea, se rotea într-un vârtej amețitor pe ring. Era alia veselie, erau alit de tineri toți... Doream să mă simt la fel de ușor și de liber. Am invitat-o la dans. Dar nu mai era aceeași senzație. Nu mai puteam vedea rochia... O față necunoscută mie, severă și concentrată, la cîteva centimetri de fața mea. Nu mai era zborul acela ușor și transparent ; a făcut cîteva pași greșiți, m-am împiedicat și eu. Am renunțat. Cînd m-am îndepărtat, am întors capul. Rămăsese singură, nemiscată în mijlocul platformei, înconjurată de ghirlande, de becuri și de flori tipătoare, de hirtie colorată. Părea o mireasă tină, îndepărtată și inaccesibilă. La fel de îndepărtată ca o stea care sclipește pentru o altă lume... Iar ploaia, care începuse să cadă, îi lipea rochia de umeri, de sini, de șolduri, învăluind-o într-o lumină misterioasă, care emana din trupul acela din ce în ce mai cald, din ce în ce mai aburit. Atunci au început deodată să pocnească becurile supraîncălzite, unul după altul : exclamații, tipete, risete, alergau cu toții să se adăpostească, muzicanții, chibitii, neguțătorii cu tarabele lor, copiii, într-o învălmășeală de nedescris. Mă simțeam înțeles și acru. Am plecat. Mai ajungeau pînă la mine, stingîndu-se cu încetul, chiotele și strigăturile. Cum se întimplă de atîtea ori la munte, pentru o clipă, ploaia a stat. Mi-a fulgerat prin minte : acum se întorc, reîncepe mișcarea frenetică din poiană, viermuiala tină, asudată, nenăsoată și veselă. (Scurtă pauză.) Am fost la recepție să fac o comandă telefonică.

PAULA II : Ca să contramandezi telegrama mea ; ca să anunți că totuși vei sosi.

SANDU : Da.

PAULA II : Bine.

SANDU : Bine ? Astăzi soui „bine“ la ceea ce aseară îți se părea de neconceput ?

PAULA II : Cînd nu mai este nimic altceva de făcut decît să spui „bine“, spun „bine“.

SANDU : Am verificat și mașina. Pleci cu mine ? Pleci la București ? Care din noi doi ia trenul ?

PAULA II : Sandule, te rog, să mai stăm cîteva zile aici. Te rog. Împreună.

SANDU : Cîteva zile nu înseamnă împreună. Eu voi fi același. Tu vei fi aceeași. Situația rămîne neschimbată.

PAULA II : Mă bănuiești de nu știu ce truc perfid. Tu vei rămîne poate același. În orice caz, îți făgăduiesc, nu voi mai încerca vreodată să te abat din drumul tău. Dacă dorești, jur, cu toate că jurăminte din astea se fac la altă vîrstă decît a mea. E ridicol, dar jur.

SANDU : Patima cu care pledezi pare într-adevăr suspectă.

PAULA II : Nu ascunde înșelăciune, e pornită din dragoste.

SANDU : Tu nu vei renunța niciodată la meseria ta, la ceea ce este însăși rațiunea ta de a fi.

PAULA II : Nici tu, la ceea ce ai decis că este menirea și datoria ta.

SANDU : Nu vei renunța să fii celebra Paula Ilarion.

PAULA II : Nu sint Paula Ilarion. Nu sint Paula. Nu despre asta este vorba.

SANDU : Atunci, despre ce ?

PAULA II : Despre noi doi. Noi doi, pentru prima oară singuri, absolut singuri. Tu, un bărbat fără identitate, eu, o femeie fără nume.

SANDU : Vorbești de parcă ne-am afla nu într-o dimineață oarecare a vieții noastre, ci într-un nou anotimp. (Se apropie de ea.)

PAULA II : Da. Exact așa simt. Un nou anotimp. fără început, fără sfîrșit...

SANDU : Sint doar cîteva zile... (O ia în brațe.)

PAULA II : E un anotimp fără nume...

SANDU : Sint doar cîteva zile. (Se înclină, se sărută, cu un fel de frenetie desperată.)

PAULA II (întorcîndu-și fața) : Pleacă ! la mașina și pleacă acum.

SANDU : Acum...

PAULA II : Te rog. (Sandu se desprinde încet, iese la fel de încet, fără să mai întoarcă privirea. După o pauză lungă, Paula II, cu gesturi mașinale, reîncepe să-și facă bagajele. Cînd zărește rochia albă, uitată, cu un gest brutal o înșfăcă. Apoi ezită... se așază, ca pentru o lungă așteptare, cu rochia în poală. Lumina scade, razele se concentrează pe ea.)

C O R T I N A